

bb. 64. a belorusz állami ének- és táncgyűttes debrecenben
vid fm/ke/gy/fm 1961. május 9.

a hazánkban vendégszereplő belorusz állami ének- és táncgyűttes kedden nagy sikerrel lépett fel debrecenben, a sokonai színházban, a szovjet művészeket az előadás után virágcsokrokkal köszöntötték.

/mti/

bb. 65. fogadás a pen clubban

gk/gy/sr

1961. május 9.

a magyar pen club klubdelutánt rendezett rochi hingorani és james aldrige angol írók tiszteletére. rubinyi mőzes alelnök beszámolt a budapesti és a balatonfüredi rabindranath tagore-ünnepségekről. a nagyszámu közönség érdekes beszélgetést folytatott az angol írókkal.

/mti/

- v é g e -

21,05 22¹⁰

- 48 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 10.

bb. 1. nagyösszegű beruházásokkal gazdagodott budapest az év első negyedében - új villamosok, autóbuszok - gyorsabb ütemben tatarozzák a házakat

i/zs/rj sr

1961. május 10.

a fővárosi tanács szakemberei mérleget készítettek arról: hogyan gazdálkodtak a különböző osztályok az év első negyedében a gondjaikra bizott beruházási és felújítási keretekkel, milyen feladatokat valósítottak meg az idei városfejlesztés terveiből. az összegezésből kitűnik, hogy a tanácsi irányítással folyó építkezések jól haladnak, s az egész évre előirányzott feladatoknak több mint egyötödét megoldották. ez egészében véve jó eredmény, hiszen az év első hónapjaiban, a télutó időszakában az építési munkálatokat gátolja a hideg idő.

a tervek teljesítésében jó eredményről számolhat be a közlekedési igazgatóság, amely beruházási programjának csaknem 40 százalékát teljesítette, s mintegy 16 millió forintos költséggel hét új villamos-motorkocsit és négy új autóbust állított forgalomba. a közmű- és szolgáltatási igazgatóság azt jelenthette, hogy az év első három hónapjában körülbelül húszmillió forint értékű munkát végeztek a nagy felszíni vízkivételi mű építésénél, s jó ütemben halad az őrszentmiklósi gázvezeték, valamint a könyves kálmán körúti csatorna építése is.

az első negyedévben egyébként összesen 214 millió forint értékű beruházást adtak át rendeltetésének. ezek között legjelentősebb a szabadság strand téli öltözője, a dunai gáztávvezeték, a villamosvasút rákospalotai gépháza, a hév szigetalmi második vágány, a huszadik kerületi szakrendelő intézet, továbbá 18,3 millió forint értékű új lakás.

a felújítások is jó ütemben haladnak - állapították meg az illetékesek. különösen örvendetes, hogy az előző évekhez viszonyítva gyorsabban bonyolítják le a lakóházak karbantartási és felújítási munkálatait. erre a célra, továbbá ugynevezett kisbeszerzésekre az első negyedévben csaknem 190 millió forintot költött a főváros./mti/

--

20,55 23¹⁰

- 1 -

[Handwritten signature]

bb. 2. májusban lesz az ötödik magyar onkológus-kongresszus

1/ms/rj sr

1961. május 10.

az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének onkológus szakcsoportja május 18-19-20-án a Semmelweis-teremben rendezi meg az ötödik magyar onkológus-kongresszust, amelyen a magyar szakembereken kívül számos külföldi orvos id előadást tart. megvitatják a hazai rákellenes küzdelem eddigi eredményeit és a továbbfejlesztés lehetőségeit. nagy teret szentel a kongresszus a gyomorrák diagnosztikájának és kezelési lehetőségeinek, valamint a rákot megelőző folyamatok kémiai, kísérleti vizsgálatának. az előadók beszámolnak még a daganattan számos fontos területét érintő elméleti és gyakorlati vonatkozású kutatásokról./mti/

bb. 3. százhetven évvel ezelőtt nyílt meg az első pesti kölcsönkönyvtár

1/hi/rj sr

1961. május 10.

mossóczi institoris gábor könyvkötő 1791. június 4-én engedélyt kért kölcsönkönyvtár nyitására, s azt meg is kapta. kis füzetben hívta fel a figyelmet intézetére, amelyben a művelődni vágyó pesti nép 272 kötet között válogathatott.

az első magyar olvasó-kabinét könyvtárlajstromának körülbelül egyharmad-részt az „erköltsi könyvek”, - tulajdonképpen egyházi beszédgyűjtemények - tették ki. a „különféle versek”, csoportjába többi között a megelőző század hírneves poétájának, gyöngösi istvánnak összes munkáit lehetett megtalálni. kölcsönözni lehetett péczely aesopusi meséit, s megvolt a könyvtárban barcsay abrahám és orczy lőrinc közös verskötetete is, a „két nagyságos elmének költeményes szüleményei”, a regényeket a történelmi, orvosi és „más elegyes könyvek”, csoportjából lehetett kikeresni. ezek között az akkori idők egyik érdekessége volt benkő józsefnek „a mennykő mivoltáról írt értekezése”, de nem hiányoztak a könyvtárból a magyar nyelv művelésére buzdító röpiratok sem, valamint az új magyar irodalom későbbi vezérének, kazinczynak művei. végezetül - külön csoportban - 15 vig- és szomorujátékot kínált a lajstrom az olvasóknak. a kölcsönzés díja kőtetenkint napi egy krajczár volt.

az élelmes pesti könyvkötő jólmenő üzletének az akkori kormány 1798-ban kiadott rendelete vetett véget, amely - hogy meggátolja a francia forradalom eszméit hirdető írások terjedését - minden kölcsönkönyvtárat, olvasó-kabinetet betiltott./mti/

21,00 2310

- 2 -

bb. 4. a rendőrség felhívása

rj sr

1961. május 10.

a rendőrség őrizetbe vette pál gyula budapesti lakost, mert számos orvosi rendelőből, férfi fodrászüzletből, vendéglőből, az őrizetlenül hagyott férfikabátokat, felöltőket ellopta. a károsultak jelentkezését kéri a hatodik kerületi rendőrkapitányság, budapest hatodik kerület, izabella utca 61. második emelet 4. számú szobában.

x x x

a rendőrség kéri, jelentkezzenek azok a károsultak, akiknek pénztárcáját április közepe táján a budapest, nyolcadik kerület szentkirályi utca és rákóczi ut sarkán, vagy a nyolcadik kerület vas utca és bródy sándor utca sarkán levő üzletben ismeretlen tettes vásárlás közben ellopta. jelentkezni lehet a budapesti rendőrkapitányság fiatalok és gyermekvédelmi osztályán, budapest, ötödik kerület, szabadság tér 3. földszint 12 alatt személyesen, vagy telefonon az 127-782 számon./mti/

-.-

bb. 5. megrázó erejű dokumentumfilmeket mutatnak be májusban

1/di/rj sr

1961. május 10.

májusban a második világháború befejezésének hónapjában megrázó erejű dokumentumfilmeket mutatnak be a fővárosban és vidéken. a béke megőrzéséért emelték fel szavukat az élni című francia film alkotói, akik az elmúlt két évtized háborúinak borzalmaira, pusztításaira emlékeztető eredeti korabeli felvételekből állították össze művüket. szívbemarkolóan idézi a multat a csehszlovák filmművészek itt nincsenek pillangók című alkotása is. csehszlovákia német megszállásának napjaiban 15 000 halálra szánt apróságot, kisfiút és kislányt őriztek a terezini koncentrációs táborban. a gyermekek nem sejtették, mi vár rájuk. időtöltésül játszottak, rajzoltak, s kis kezükkel virágokat, pillangókat, az otthon, a napsütés emlékeit vetették papírra, rajzaik egy része túlélte a kis „alkotókat”, ezeket vették filmre a csehszlovák dokumentum film készítői, akik mintegy mementoként felidézik az ártatlanul elpusztult gyermekek emlékét. ugyancsak a háború, a barbárság ellen tiltakozik a béke útján című színes rajzfilm, amelyet az előző alkotásokhoz hasonlóan májusban tűznek műsorra.
/folyt.köv./

21,03 2310

- 3 -

bb. 5. / megrázó erejű dokumentumfilmeket.....1. folyt./rj

a következő hetekben néhány más rövidfilm is a közönség elé kerül. bemutatják az emberré nőnek című magyar újdonságot, amely azokról a középiskolásokról szól, akik a szülő háztól megszűrése kerülve, diákotthonokban élnek. a film egyúttal példák illusztrálja az új típusú szocialista kollégiumok közösségének nevelő, emformáló erejét. a vegyéték észre című népszerű tudományos film elsősorban a szülőkhöz szól. felhívja figyelmüket, hogy az egyik szembetegség, a kancsalság, gyermekkorban gyógyítható, s rámutat: ha a szülő valamilyen oknál fogva hagyja, hogy gyermeke elhanyagolja az orvosi előírásokat, a szemüveg használatát, később eredménytelen lesz az orvosi kezelés. májusban ezenkívül bemutatják a segítség a mamának című, az ndk-ban készült rövidfilmet, amely a gyermeknevelés néhány hibájával foglalkozik. /mti/

--

bb. 6. csillagturákat szervez az ibusz: öt nap alatt a kirándulók megismerkedhetnek egy-egy tájegység minden nevezetességével, szépségével

i/hbj/rj vg

1961. május 10.

az ibusz újfajta kirándulásokat csillagturákat szervez, amelyek részvevői öt nap alatt egy-egy emlékekben gazdag tájegységre látogatnak el. budapestről indulnak a táj központi fekvésű városába. ott lesz az állandó szállás, s innen mennek naponta más-más irányba, mintegy ötven kilométeres körzetben belül, megismerni a környék nevezetességeit. ilyen turákat terveznek sopronba, pécsre, miskolcra, a mátrába, a balaton felvidékére. májusban sopronba és a balaton felvidékre indul az első tura. a turáknak gazdag a programja. akik a balaton környékével ismerkednek meg sümegen találhatnak szállásra, onnan rándulnak ki veszprémbe, zircra, tihanyba, badacsonyra, keszthelyre, tapolcára, hévízre, füredre. a soproni tura részvevői megismerkednek sopron szépségeivel, ellátogatnak fertődre, ahol hajdan haydn alkotott, kőszegre, fertőrákosra. a mátrai csillagtúra részvevői kirándulnak egerbe, szilvásváradra, parádfürdőre, galyatetőre, mátraházára. egy-egy csillagtúrán a részvétel nem kerül többre 500 forintnál. az elgondolások szerint a csillagturát egész évben megrendezi az ibusz. /mti/

--

21, 15 23¹⁵

- 4 -

bb. 7. az otp tavaszi eredménye: 133 szövetkezeti- és 187 öröklakást adtak át - több mint kilencezren kaptak házfűtési kölcsönt - hol kaphatók házhelyek

i/kf/rj vg

1961. május 10.

a tavasz beköszöntével az építő ipari vállalatok erőteljesebben láttak munkához, s ez az országos takarékpénztárnál a különféle lakásépítési akciókban is megmutatkozik. már most tavasszal két szövetkezeti lakóház és hét öröklakásos társasház készült el, amelyekben 133, illetve 187 lakást adtak át tulajdonosainak. néhány héten belül a lágymányosi utcában két újabb társasház 47 öröklakásába költözhetnek be. az idén, különösen az év második felében, sok szövetkezeti lakóház építése fejeződik be. a fővárosban mintegy kétezer, vidéken pedig 2 800 szövetkezeti lakást adnak át az év végéig.

megelőzött a családi házfűtési akció is. az országos takarékpénztár tájékoztatása szerint március végéig több mint 9 000 családi házfűtéshez adtak kölcsönt, s az engedélyezések után ezeknek az építkezéseknek a zöme azonnal elkezdődött.

az öröklakásokon és az építési kölcsönökön kívül a fővárosban és vidéken egyaránt nagy az érdeklődés a házhelyek iránt. budapesten egyelőre a harmadik kerület békásmegyeri részén van 100 házhely, rákospalotán ötven, csepelen, a királyerdő szomszédságában pedig 240 családi házfűtésére alkalmas, telék vásárolható. a vidéki otp fiókokban összesen 38 000 házhely kapható. az idén eddig mintegy 1 600 telket vásároltak. harkányfürdőn például új villanegyedet alakítanak ki, ahol az idén már több mint 100 telket adtak el. a dunakanyarban - dobógódkön, pócsmegyeren, gödön - száz nyaralásra alkalmas telket értékesít a takarékpénztár. a velencei tavi intéző bizottság bejelentette, hogy gárdony és velence községei a következő években 4 500 telket adnak át az otp-nek.

még az idén 300 részben vikend célra, részben állandó, családi házfűtésére alkalmas telket értékesítenek.

nagyobb ütemben kezdődött az állami házfűtési eladása. eddig több mint 10 000 lakást értékesítettek. az utóbbi hónapokban átlagosan ezer lakást vásároltak. /mti/

--

21, 20 23¹⁵

- 5 -

bb 8. ugrásszerűen emelkedett a cukorfogyasztás - diabetikus nugátot is készített az édesipar

i tó/tr szb vg

1961. május 10.

az 1934-38-as években hazánkban az egy személyre jutó cukorfogyasztás 10 és fél kiló volt, az utóbbi években, szinte ugrásszerűen nőtt a cukorfogyasztás és ma már eléri a 27 kilót. a múlt évi kiemelkedően jó cukorrépatermés eredményeként az idén az ipar nemcsak a belföldi igényeket tudja kielégíteni teljes egészében, de jut a gyártott cukorból exportra is. mind nagyobb figyelmet fordítanak a cukor korszerű csomagolására is. rövidesen már kisebb mennyiségeket is gyári csomagolásban vásárolhatnak a fogyasztók.

az édesipar is kielégíti a mennyiségi és választékigényeket. mindenfajta édesárúval többet gyártanak, mint tavaly. gondot fordítanak a keresett cikkek gyártásának növelésére és a minőség szakadatlan javítására. megszüntették több olyan édes-ség gyártását, amelynek nem volt sikere a fogyasztók között, s helyette lényegesen javították a kedvelt és keresett cikkek minőségét és többet is gyártottak belőlük. például sportszeletről 1958-ban 2.535, 1960-ban pedig 2.947 mázsa készült, 732 mázsa melba helyett pedig 955 mázsát gyártottak. lényegesen növelték a melódia, az arany-deszert, a sampusz és a pompadomszelet gyártását is. az idén is mindegyik keresett cikkből többet készítenek.

régi kívánságnak tett eleget az édesipar, amikor a cukorbetegek részére tavaly megkezdte a diabetikus keksz és csokoládéparány gyártását. bár a diabetikus készítmények iránt nincs olyan érdeklődés, mint az előre várható volt, mégis bővítik választékát: gyártanak majd diabetikus nugátot is. /mti/

bb 13. jelvényvel és oklevéllel tüntetik ki szabolcsban a kiváló társadalmi munkásokat

vid fm/ke szb fm

1961. május 10.

a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy jelvényvel és oklevéllel tünteti ki a kiváló társadalmi munkásokat. a jelvénynek két, az oklevélnek három fokozata lesz. a megyei tanács az idén is meghirdette a községek közötti községefejlesztési versenyt. a legjobb eredményt elérő három községet pénzjutalomban részesíti. /mti/

8.45. 9.15

146

- 6 -

bb 9. a komoly zene megkedveltetésére az idén 73 hangversenyt rendeznek a borsodi falvakban és az iparvidékeken

vid fm/ke szb fm

1961. május 10.

borsod megyében az augusztus 1-ig tartó kulturális hetek keretében a megye muzsikusai 73 hangversenyt rendeznek. a komoly zene megkedveltetésére hat ipari és hat termelészövetkezeti községben zenei klubestéket tartanak. ezeken zenetanárok, „beszélgetés a muzsikáról”, cimmel előadásokat tartanak, majd händel-, brahms-, schubert-, liszt-, rossini-, chopin-, kodály- és bartók-műveket szólaltatnak meg. már több klubestet meg is tartottak nagy érdeklődés mellett.

a komoly zene népszerűsítését segítik a zenepedagógusok, valamint a munkás- és parasztkórusok is. legközelebb tokajban a zeneiskolák tanárai adnak ünnepi hangversenyt, a hónap második felében pedig az észak-magyarországi vegyiművek kulturális bizottsága rendez meg a munkás- és parasztkórusok találkozóját. ezeken többek között részt vesznek a diósgyőri ady endre művelődési ház, a megyeszéki sallai imre termelészövetkezet, az ózdi kohászati üzemek, a mezőkeresztesi aranykalász tsz és a farkaslyuki bányászok dalosai. műsorukon klasszikus és mai zeneszerzők alkotásait mutatják be. május végén kerül sor tiszacsermely községben a borsodi paraszt-énekkarok hangversenyére, a miskolci bartók béla zeneművészeti szakiskola, az egressy béni zeneiskola, valamint az ózdi és sátoraljaujhelyi zeneiskolák pedig népzene gyűjtő napokat tartanak cigándon, karcsán, tállyán, göncön és farkaslyukon. /mti/

bb 17. befejezték a kutatók a betonradiátor kísérleteit - megkezdte a gyártást a szentendrei cementáruiipari vállalat

i sb/tr szb vg

1961. május 10.

a lakásépítők fontos törekvése, hogy csökkentsek az építkezést drágító és nehezen beszerezhető különböző vasszerkezetek, berendezések súlyát. az építéstudományi intézetben ezért sallai gyula kutatómérnök öntöttvas helyett műköből, majd betonból készített radiátorral kísérletezett. az újfajta fűtőtestnek csak a külső vékony keretszegélye és a gőzt, illetve a melegvizet vezető csőkigyója készült vasból, s ennek súlya csak 4-5 kiló, míg az öntöttvas radiátor hétszer ilyen nehéz. a beton felületét tetőzés szerint színezhették majolika csempemázzal díszítették, így szebb és még fele annyiba sem kerül, sőt 15-20 százalékkal jobban is melegít, mint a hagyományos radiátor. /folyt.köv./

8.55. 9.10.

- 7 -

Se

bb 17. /befejezték a kutatók... folyt./ szb

az újfajta fűtőtestet különleges fárasztási kísérletekkel és sokféle ellenőrző méréssel vizsgálták. felszerelték egy iskolában, a kutatóintézetben, hogy használat közben is kipróbálják. a legutolsó téli ellenőrző próba, s a tudományos kutatás most fejeződött be a veszprémi egyetemen felszerelt több mint 100 betonradiátor vizsgálatával. a végleges rajzokat és a technológiai előírásokat a kutatók már átadták a szentendrei cementáruiipari vállalatnak, amely most megkezdte a fűtőtestek gyártását. a sorozatban készített első 500 betonradiátort miskolcra szállítják. /mti/

.-.

bb 11. száznolcvanezerszeresére fokozza a földi nehézkedési erőt és tizenöt tonnára növeli a 35 grammot az ultracentrifuga - megállapítható már a legkisebb molekulák súlya, alakja, nagysága és szerkezete is

i tz/hné szb vg

1961. május 10.

az utolsó évtizedekben az emberi tudás mind mélyebben hatol be a kisebb méretek világába. czuppon alfréd, a magyar tudományos akadémia műszaki fizikai kutató intézetének tudományos munkatársa a következőket mondta el a magyar távirati iroda munkatársának az ultracentrifugáról, arról a műszerről, amellyel már a milliméter milliomodrésében mérhető apró részecskék is elkülöníthetők, sőt a molekulák súlya, alakja, mérete és szerkezete is megállapítható.

ha homokot szórunk a vízbe, a nagyobb homokszemcsék gyorsabban, a kisebbek lassabban süllyednek le, sőt a csak nagyítóval látható részecskék jó ideig csak lebegnek a folyadékban. ha pedig a legkisebbeket még tovább aprózzuk, akármeddig várunk is, nem süllyednek el. a részecskék mérete és ülepedésük sebessége között tehát szoros összefüggés van.

az ülepedést nyilvánvalóan a földi nehézségi gyorsulás okozza. ha tehát valamilyen oldatból egészen kicsi, például milliomodmilliméternyi részecskéket - ezek már molekulák! - akarunk elkülöníteni, ehhez fokozni kell azt az erőt, amely ezt a bizonyos „esési sebességet”, előidézi. erre való az ultracentrifuga, amely a centrifugális erőt hasznosítja a kutatás számára. /foltyt.kv./

9.05. 9³⁰

- 8 -

HE

bb 11. /száznolcvanezerszeresére fokozza... folyt./- szb

az oldatban, amelyet a hajtómű általában percnként mintegy ötvenezeres fordulatszámmal forgat egy többnyire 6.5 centiméter sugarú kör kerületén, a földön megszokott nehézségi erő körülbelül 180.000-szeresére növekszik, vagyis a nyugalmi helyzetben 35 grammos vizsgálandó anyagra 13 tonnányi erő hat. ekkora erő hatására azután az oldatban levő molekulák is elindulnak „lefelé”, vagyis a forgásponttól távolodó irányban: ülepednek. mozgásukat a készülékbe beépített optikai berendezés révén figyelemmel lehet kísérni. abból viszont, hogy milyen fordulatszámmal milyen mértékű és jellegű az elmozdulásuk, ki lehet számítani a molekulák súlyát, sőt alakját, méreteit és szerkezetét is.

a molekulák ilyen megismerése azért lényeges, mert például a fehérjék működését, a műanyagok hőérzékenységet, szakitószilárdságát, az elektromos árammal szemben való viselkedését és optikai tulajdonságait molekuláik jellemzői határozzák meg.

bizonyos alkatrészeinek kicserélésével az ultracentrifuga arra is felhasználható, hogy valamilyen anyagkeverékből - például az elektronmikroszkópos vizsgálatok számára - elkülönítse az ilyen, kémiai uton egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen leválasztható apró részecskéket.

az ultracentrifuga máris számos jelentős eredménnyel gazdagította a tudományt hazánkban is. így sikerült például az intézetben kiválasztani az állati vérből a beta-lipoproteint, ami jelentős tényezője az érrelmeszesedés kialakulásának. ennek alapján az orvosok ma már embereken végzett kísérletekkel igyekeznek bebizonyítani, hogy ugyanennek az anyagnak megfelelő adagolásával az érrelmeszesedés megelőzhető. most az intézet azt a veszprémi vegyipari egyetemen kidolgozott különleges műanyagot vizsgálja, amellyel a motorolaj kenőképessége nagymértékben javítható, hogy a molekulaszervezet és a kenőképesség közötti összefüggés meghatározása alapján kidolgozható legyen a megfelelő gyártástechnológia. /mti/

.-.

9.30. 10⁰⁰

- 9 -

HE

bb 10. korszerű vasuti felüljáró hidat építenek tatabánya-ujvárosban - a heluáni hidnál alkalmazott cölöpverő géppel gyorsítják a munkát

vid te szb ki

1961. május 10.

tatabánya-ujvárosban lebontják a vasuti síneken átívelő korszerűtlen, csak egyirányu közlekedésre alkalmas hidat, helyette mintegy 14 millió forintos költséggel csaknem hét méter széles, nagyteherbírásu vasszerkezetű hidat építenek. a hidépítők munkáját számos körülmény nehezíti, nagyfeszültségű villamosvezetékeket, vasuti síneket és számos telefonkábellet kell áthelyezniük úgy, hogy ne legyen fennakadás a vasuti forgalomban és a telefonbeszélgetésekben sem. a munka jó ütemben halad, mintegy 12.000 köbméter föld odahordásával készítik az új hid töltését és bontják a régi betonburkolatot, hónapokat vesz majd igénybe a vasbetoncölöpök beverése kilenc méter mélységbe, ezért ezt a munkát egyszerre több korszerű cölöpverő géppel gyorsítják majd, a cölöpveréshez azt a berendezést is használják, amelyet az egyiptomi heluáni hid építésénél alkalmaztak.

a korszerű, kétirányu közlekedésre alkalmas hidat a jövő év augusztusában adják át rendeltetésének. /mti/

bb 15. tudományos orvosi munkaközösség alakult szolnok megyében

vid fm/ke szb fm

1961. május 10.

a megyei tanács egészségügyi osztályának kezdeményezésére tudományos orvosi munkaközösség alakult szolnok megyében. a munkaközösség elősegíti a gyógyintézetek tudományos munkáját, a fiatal orvosok továbbképzését és a körzeti orvosok tudományos tevékenységét is. az új intézmény központja a jól felszerelt szolnoki megyei kórház. évente egyszer orvosnapokon összegezik a megyei tudományos kutatómunka eredményeit. /mti/

9.35. 10⁰ 13

- 10 -

KÉ

bb 18. küldöttségcserek szolnok megye és külföldi országok között

vid fm ke vm fm

1961. ájus 10.

szolnok megye számos külföldi ország városaival, üzemeivel, művelődési intézményeivel tart baráti kapcsolatot. az elmúlt esztendőben több mint ötven külföldi delegáció fordult meg a megyében és nagy számban jártak szolnok megyei küldöttek, turisták is külföldre. az idén újabb testvéri kapcsolatok születtek. a csehszlovákiai elektro svit hűtőszekrénygyár 36 tagu küldöttsége áprilisban a jászberényi fémnyomó és lemezárugyárban járt. a vendégek a gyár hűtőszekrény-üzemét, a műszaki vezetést és gyártástechnológiát tanulmányozták. a baráti eszmecsere alkalmából viszontlátogatásra hívták meg az üzem negyventagu küldöttségét csehszlovákiába. a martfői tiszta cipőgyár ifjúságkörös küldöttsége csehszlovák testvérüzemüket, a gottwaldovi svit cipőgyárat keresték fel. a szomszédos ország fiataljai a nyáron viszonzozzák a látogatást. a hazánkban járt belorusz delegáció szolnok művelődési intézményeit tanulmányozta és egyik tagja megtekintette az országoshírű mezőhéki állami gazdaságot. a tízezer holdas turkevei vörös csillag termelőszövetkezet harminc tagja nemrég érkezett haza nyolcnapos szovjetunióbeli tanulmányutjáról. júniusban mintegy harminc tagu megyei kulturális delegáció készül szovjet-ukrajnai tanulmányutra. a megyei szakszervezeti küldöttség a múlt évben járt szolnok lengyel testvérvárosában, szczecinben. a lengyelek az idén jönnek magyarországi tapasztalatcserére. a leningrádi területi moszkva kolhozból kiállításí anyag érkezett, amelyet elsőnek kunszentmártonban mutattak be, majd további husz tsz-központban állítanak ki. a jászberényiek ukrájával cseréltek gazdag kiállításí anyagot. /mti/

bb 16. veszprémben elkészült a dunántul egyik legkorszerűbb trafóállomásának épülete

vid te vm ki

1961. május 10.

veszprémben elkészült a dunántul egyik legkorszerűbb, új trafóállomásának épülete. a veszprém megyei állami építőipari vállalat dolgozói az utolsó előregyártott tetőszerkezetí elem beemelésé után átadták a csarnokot az elektromos szerelő vállalatok szakembereinek, akik rövidesen munkához látnak.

/folyt.köv./

9.47. 10⁰ 20

- 11 -

/bb 16. veszprémben elkészült...1.folyt./vm

a 35 kilovolttos teljesítményű új veszprémi trafó az inota és ajka felől érkező áram transzformálásával megoldja majd a középdunántul teljes áramellátását. a 35 kilovolttos áramot a környező üzemekbe, bányákba vezetik, s ezzel teljesen zavartalanra teszik az ottani munkát. a 20 kilovoltra transzformált áramot a községek ellátására továbbítják a fővezetékekbe. többek között innen kap majd áramot a balaton északi partvidéke, s a megye termelőszövetkezeti községeinek jórésze. a trafóállomás harmadik „termékét”, a tíz kilovolttos áramot veszprém város és környéke kapja. az új állomás a legkorszerűbbek közé tartozik majd a dunántulon./mti/

bb 19. hasznosítják egymás tapasztalatait a komárom megyei szénbányászati trösztök

vid te vm ki

1961.május 10.

komárom megye három szénbányászati trösztjének, a tatabányai-nak, a doroginak és az oroszlányinak vezetői és legjobb brigádjai rendszeresen tanulmányozzák az egyes bányáüzemekben jól bevált újításokat, munkamódszereket. a dorogiak és az oroszlányiak a helyszínen győződtek meg a tatabányai mérnökök által szerkesztett páncélos rakodógép teljesítményéről. azóta - bár dorogon és oroszlányban is mások a bányák geológiai viszonyai - a tatabányaiak javaslatait figyelembe véve mindkét szénmedencében eredményesen alkalmazzák az új rakodógépeket. a tatabányai tizenegyes aknában nemrég az országban még sehol sem alkalmazott új fejtési módszert kísérletezték ki. a lefejtett, beiszapolt munkahelyeken nem fából, hanem olcsó textilből készítik a gátakat. az új módszerrel importbányafát takarítanak meg és ugrásszerűen nőtt a bányászok teljesítménye. a dorogi bányászok egy csoportja tatabányán járt, s azóta dorogon is eredményesen alkalmazzák a textilgátas iszapolást. a dorogi bányászoknak a víz elleni küzdelemben vannak nagy tapasztalataik, s elsősorban ezen a területen kialakult jó módszereiket adják át a megye másik két trösztjének. így például a vízdús kőzeteken való áthaladás módszerét, a vízzárógáták építésének, a teljesen automatizált szivattyuállomás és a hidraulikus szénzállítás tapasztalatait. most az a tervük, hogy a trösztök műszaki fejlesztési osztályai féltékenként rendszeresen tájékoztatják egymást elért eredményeikről, kísérleteikről./mti/

9.43. 10¹⁵

- 12 -

12

bb 12. négyszázkilencvenhárom szocialista címért vetélkedő munkabrigád, ötezer kiváló dolgozó a lenin kohászati művekben - megvizsgálták a munkaverseny helyzetét

vid te szb ki

1961. május 10.

a lenin kohászati művek szakszervezeti bizottságának kezdeményezésére 42 tagú, különböző beosztású, mozgalmi, fizikai, műszaki, adminisztratív dolgozókból álló brigád vizsgálta meg a gyárban ismeretes versenyformákat azzal a céllal, hogy behatóbban megismerjék a legutóbbi eredményeket, feltárják az esetleges hibákat, segítséget, utmutatást adjanak a hiányszágok megszüntetésére.

a több hétfig tartó vizsgálat alapján megállapították, hogy a különböző versenyformák - az üzemek, osztályok közötti havi párosverseny, a kiváló dolgozó, valamint a szocialista címért kezdett versenymozgalom - igen értékesen segítették a korábbi, valamint az első negyedévben elért munkasikereket. így például az év első három hónapjában a vállalt husz helyezett harminckétfélmillió forint értékkel termeltek többet, s a vállalati sejt is kezezőbben alakult a tervezettnél.

a vizsgálat adatai arról is meggyőzően tanuskodnak, hogy a dolgozók mind nagyobb számban kapcsolódnak a különféle versenyekbe. az idén például - a tavalyi eredmények alapján - 1271-en nyertek kiváló dolgozó oklevelet, illetve jelvényt. velük együtt - 1957-től, a mozgalom megindulásától - kerekén ötezen viselik már a kiváló dolgozó címet.

különös gondot fordítottak a munkaverseny leghatékonyabb és legfejlettebb formájának, a szocialista brigádmozgalomnak a vizsgálatára. megállapították, hogy ez a mozgalom mind szám-szerűségben, mind tartalmasságban igen sokat fejlődött, a dolgozók legjobbait összefogó versenyformává terebélyesedett viszonylag rövid idő alatt. bizonyos erre, hogy tavaly áprilishoz viszonyítva ez év hasonló időszakában százharminchattal több, vagyis összesen 493 munkacsapat 3.690 taggal - a gyár fizikai dolgozóinak több mint negyede - vesz részt a versenyben. közülük 129 munkacsapat egyszer, 84 pedig már több ízben is megszerezte a kitüntető címet.

/folyt.köv./

9.50. 10¹⁵

- 13 -

13

bb 12. /négy száz kilencvenhárom szocialista címért... flyt./- szb

jelentős en javult a versenyszerződések, vállalatok tartalmi színvonala, a brigádélet adminisztrációja és a brigádok műszaki patronálása. a versenyben részvevő brigádok nagyobb többségénél rendszeresen naplót vezetnek, minden üzemben megszervezték a helyes összetételű értékelő bizottságokat, s - kevés kivétellel - megvalósították a brigádok műszaki patronálását.

a vizsgálat azonban számos fogyatékossgot is feltárt. így többek között egyik-másik üzemben nem gondoskodnak kellőképpen a verseny eredményeinek népszerűsítéséről. általánosságban mozgó felajánlások is akadnak a versenyszerződésekben, egyik-másik helyen sablonosan bírálják el a brigádok teljesítményét, vállalatát, stb.

a tapasztalt hibák megszüntetésére, illetve a versenyszervezés szintjének javítására a szakszervezeti bizottság határozatot fogadott el. a szükséges intézkedések megtételére, bevezetésére határidőket állapított meg és azok végrehajtására felelősöket jelölt ki. /mti/

bb 14. rövidhullámu rádióval vezérelt automatikus hidroglobus épül soltvadkertben

i sb/tr szb vg

1961. május 10.

a csatorna- és vízvezetéképítő vállalat dolgozói már több mint 70 helyen, állami gazdaságoan, termelőszövetkezetben, falun és városban segítették a vízellátást a hidroglobusszal, a gömbfejű alumínium viztoronnyal. most soltvadkertben építkeznek, s érdekes újdonsággal fejlesztik tovább e hasznos találmányt.

József Mihály, a bács megyei tanács mérnökének ujtására automatikus rövidhullámu rádió irányítja majd a viztorony töltését. korábban a több kilométerre levő vízszivattyu átlomáshoz kábelt kellett építeni a távvezérlés megoldására. erre most nincs szükség, s így kilométerenként több mint 100 ezer forintot takarítanak meg. a kis, rövidhullámu adóberendezés jelzésére a szivattyutelep automatikusan megkezdí a viztorony töltését, s miután a tartály megtelt, az önműködő rádió újabb parancsot ad a szivattyuzás abbahagyására. hasonló módon rövidhullámu rádiójelzések vezérlik majd télen a fagyvesztélynek kitett csővezeték-szakasz elektromos fűtését is. a vezérlőberendezés szerelését már megkezdték, s még a hónap vége előtt üzembehelyezik az új módon irányított viztoronyot. a vállalat dolgozói az idén már valamilyen távvezérléssel épülő hidroglobusba rövidhullámu rádiót szeretnének. /mti/

10.05. 1030

- 14 -

KE

bb 24. „zrinyi-ciklus,, festményekben a szigetvári csata 400. évfordulójára

vid fm/ke/vt fm 1961. május 10.

a szigetvári gimnáziumban tanító zágon Gyula festőművész tanár „szigetvári akvarellek,, címmel 30 festményből összeállított sorozatában a történelmi hagyományokban gazdag község utcáit, tereit, régi épületeit és természeti szépségeit festette meg, Zrinyi Miklósról és Tinódi Lantos Sebestyénről domborműveket formált, amelyekkel szigetvári középületeket díszítenek.

a szigetvári csata 400. évfordulójára, 1966-ra megfesti az ostrom jelentősebb mozzanatait és a „zrinyi-ciklus,,-ból a jubileumi évben kiállítást rendez. /mti/

bb 25. megoldották Hévíz és Tihany ivóvízellátását

vid te/vl ki 1961. május 10.

a veszprém megyei víz- és csatornaépítő vállalat gondos felmérésekkel megállapította, hogy a Balaton partján hol kell legsürgősebben intézkedni a vízellátás megjavítására. a tervek alapján Hévízen, Tihanyban, Balatonfüreden és Balatonalmádiban nagyarányu vízmű kiépítési munkához láttak hozzá. legelőször a külföldiek által is kedvelt Hévíz ellátását oldották meg. elkészült a korszerű, új vízmű, amely percnként 1200 literes teljesítménnyel teljesen megfelel a követelményeknek, végső teljesítménye pedig 1800 liter percnként, s így még a legnagyobb forgalom esetén sem lesz fennakadás Hévíz ivóvízellátásában. a vízmű építésével egyidőben lefektették az üdülőnegyed és a község új fővezetékét.

Tihanyban május első napjaiban elkészült az utóbbi időben rohamosan fejlődő, szépfekvésű gödrös-kanyar három és fél kilométeres vízvezetéke. innen látják el ivóvízzel az új sáttortáborokat és a hozzátartozó strandot. Balatonfüreden is befejeződtek a vízhálózat bővítési munkái, Balatonalmádiban pedig júliusban adják át véglegesen az új létesítményeket. /mti/

9.55. 1030

- 15 -

KE

bb 20. komplett orvosi műtő, magyar berendezésekkel a petőfi csarnokban - orvosi műszergyártásunk az ipari vásáron

1 kf/kf vm vg

1961.május 10.

orvosi műszergyártásunk eredményeit az ipari vásáron jelentőségének megfelelő helyen mutatják be. a bemutató érdekessége lesz a legmodernebb tervek alapján épült orvosi műtő, amelyet - a legkisebb eszköztől a legkomplikáltabb műszerig - teljesen hazai gyártmányu berendezésekkel szerelnek fel. itt állítják ki: a kórházi berendezések gyárának műtő előkészítő, sterilizáló fülkéjét, legújabb operációs asztalait, a világhírű, árnyékmentes kilencéges műtőlámpát és ennek továbbfejlesztett hordozható változatát. ezenkívül különféle sebészeti eszközökkel - elektroskarpelel, hordozható sebészeti diatermiás készülékkel, érsebészeti készlettel, csontfűrő- és maró berendezéssel, korszerű altatógépekkel stb. szerelik fel a modern műtőt.

az elektronikus mérőműszerek gyára, amely eddig jóformán csak ipari készülékeket gyártott, most először állítja ki elektronikus orvosi műszereit, többek között az 5 csatornás elektrokardiográfot és a pulzotahométert. a világviszonylatban is elismert motoros fogászati szék, a legújabb fogászati kezelőkészülékek, a koraszülött csecsemő melegítő berendezés és számos újdonás ismerteti meg a látogatókkal műszeriparunk, orvosi műszergyártásunk fejlettségét.

röntgeniparunk külön helyet kapott, amelyen a medicor röntgen művek sok sikeres külföldi kiállítás után első ízben mutatja be itthon is teljes gyártmányválasztékát. az üzem kiállítja többek között a brüsszelben nagydíjat nyert sferoterix elnevezésű mozgó besugárzó berendezését és az első hazai kobaltágyú működő modelljét. a kiállításnak ezt a részét egyébként az ipari vásár után sem bontják el, hanem június 9-12 között az első hazai nemzetközi radiológiai kongresszus részvevőinek is bemutatják./mti/

bb 23. részletes terv készült a kereskedelmileg elhanyagolt területek üzlethálózatának fejlesztésére - hatszáz új üzletet építenek „a fehér foltokon”, - olcsó sorozattervek, variálható műanyagberendezések készülnek

1 ta/hné vm vg

1961.május 10.

a belkereskedelemnek egyik időszerű feladata, hogy felszámolja azokat a kereskedelmi „fehér foltokat”, amelyek jelenleg elég szép számmal találhatók országszerte.

/folyt.köv./

10.00 1045

- 16 -

NSZ

/bb 23. részletes terv...1.folyt./vm

mint a belkereskedelmi minisztérium kereskedelemszervezési főosztályán elmondták, az 1950-es években megindult nagy ipari fejlődéssel együtt számos megye lakossága rohamosan növekedett. minden évben új lakótelepek épültek, fel, elsősorban a bányavidékeken. mivel a kereskedelem nem tudott pontosan lépést tartani a fejlődéssel, voltak olyan helyek, ahonnan egy-egy élelmiszerbolthoz 2,5-3 kilométert kell a vásárlónak gyalogolnia. iparcikk-szaküzletet, vendéglőt és cukrászdát pedig gyakran csak a legközelebbi városban találta

a belkereskedelmi minisztérium országszerte felmérte, feltekerkezte az ilyen kereskedelmileg elhanyagolt területeket. mint kiderült, 600 élelmiszer, iparcikk-üzletet és vendéglőt kell építeni ahhoz, hogy a „fehér foltok” eltűnjenek. a legtöbb új üzletet az ipari megyékben, borsodban, fejér megyében, komárom megyében, veszprém megyében és nógrád megyében építik. a főváros peremterületeiben 91 új boltra van szükség. elsősorban csepel, kőbánya és a tizennyolcadik kerület üzlethálózata hiányos. ezeknek az ellátatlan területeknek gyors felszámolására a kereskedelmi szervek országszerte sok gazdaságos tervet készítettek. ezek közül a leg-sikerültebbek felhasználásával tavaly olyan sorozatterv készült, amelynek alapján a szokásosnál olcsóbban és rövidebb idő alatt lehet egy-egy üzletet felépíteni, felszerelni. a sorozattervek általában 20 négyzetméteres eladó és 10 négyzetméteres raktárterü bolttal rendelkeznek, de ahol a lehetőségek engedik, ezt tetszés szerint lehet növelni. az első ilyen peremboltokat az elmúlt esztendőben tatabányán építették fel. az új bányásztelepen a lakosság segítségével hat-nyolc hét alatt elkészítették a már régóta hiányolt zöldség-, gyümölcs és élelmiszerboltokat. tatabányán ezenkívül társadalmi munkások bevonásával új vásárcsarnokot is létesítettek.

1961 évre a tanácsok 40 új bolt építését vállalták. ezekhez az építőanyagot a községfejlesztési alappól vásárolják, az építkezést pedig a sorozatterv alapján társadalmi munkások segítségével végzik el. a boltok felszereléséhez az idén már sorozatban gyártják az olcsó, variálható műanyag butorokat, amelyekkel tetszés szerint bármilyen üzletet, vagy vendéglőt be lehet rendezni.

/folyt.köv./

10.20. 1045

- 17 -

NSZ

//bb 23. részletes terv....2.folyt./vm

az ugynevezett peremboltokon kívül természetesen évente állami beruházásból is igen sok üzletet, vendéglátóhelyet, kisáruházat építenek a kereskedelmileg még elhanyagolt helyeken. a számítá-sok szerint öt esztendő múlva valamennyi kereskedelmi fehér folt el-tűnik az országból. úgy tervezik, hogy évente átlagosan száz új bolttal bővítik a hálózatot./mti/

bb 22. a dorogi bányászok és a nemzeti muzeum munkatársainak szoci-alista szerződése

vid fm/ke vm fm 1961.május 10.

a szájhagyomány szerint a doroggal szomszédos klastrom-pusz-tán játszódtott le katona józsef alkotásának, a bánk bán tragédiájának cselekménye, itt ölték meg gertrudot, második endre király fele-ségét. az eddigi régészeti kutatások során gótikus templom és kolos-tor romjaira bukkantak. a szájhagyományt azonban csak az egész terület teljes feltárása igazolhatja. ezért a szénbányászati tröszt szakszervezeti bizottsága szocialista szerződést kötött a nemzeti muzeummal. a szerződés alapján megkezdték a munkát. a bányász szak-szervezet segíti a tudományos kutató munkát, a muzeum elvégzi a teljes tudományos feltárást, előkészíti a leleteket kiállításokra. dr. méri istvánnak, a nemzeti muzeum középkori osztálya vezetőjének irányításával a középkori apátságot tárják fel. a bányászok, elsősorban a szocialista brigádok tagjai segítik a munkában. a tröszt mérnökei ugyancsak társadalmi munkában szintméréseket végez-nek. a szakszervezet a szerződés értelmében munkaeszközökkel látta el a társadalmi munkásokat./mti/

bb 44. magyar pártküldöttség utazott csehszlovákiába

t vt/co vm mi 1961.május 10.

a csehszlovák kommunista párt megalakulása 40. évfordulója ünnepeire szerdán reggel prágába utazott a magyar szocialista munkáspárt küldöttsége: kállai gyula a politikai bizottság tagja, és prieszol józsef a borsodmegyei pártbizottság első titkára, a központi bizottság tagja. bucsuztatásukra megjelent a nyugati pálya-udvaron szirmai istván a politikai bizottság póttagja, a központi bizottság titkára, kossa istván közlekedés-és postaügyi miniszter, hollai imre az mszmp központi bizottságának osztályvezetője.

jelen volt a bucsuztatásnál frantisek písek a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete és a követség több tagja./mti/

10.25. 1035

- 18 -

bb 27. országsszerte mintegy 2500 falusi színjászó együttes működik - javult az együttesek műsorpolitikája

i lv/sze/vl sr 1961. május 10.

az ország falvaiban, az állami gazdaságokban, a ter-melőszövetkezetekben és a gépállomásokon mintegy 2500 szín-jászó együttes működik. a termelőszövetkezetek megalakulásá-val egyre inkább arra törekednek, hogy az eddig elaprózott és szétforgácsolt színjászó együtteseket egyesítsék, s nagyobb műkedvelő csoportokat alakítsanak. korábban előfordult, hogy egy-egy faluban négy-öt csoport is működött: külön mű-kedvelő gárdája volt a kisz-szervezetnek, a művelődési ház-nak, a termelőszövetkezetnek és földművesszövetkezetnek. ez a jelentősebb kulturpolitikai feladatok megoldását hátráltatta. most lehetőség kínálkozik, hogy nagyobb csoportokat alkossanak és műsorpolitikájukkal segítsék a közösségi élet kialakítását, az emberek világnézeti nevelését.

a falusi műkedvelő csoportok műsorpolitikájában már ed-dig is jelentős eredmény tapasztalható. bár még mindig sok a kabaré-előadás, de ezek között egyre nagyobb helyet foglalnak el az időszerei falusi témájú kabarédarabok. a korábbi években az össz-előadásokon belül a népszínművek arányszáma elérte a 10 százalékot. ez az utóbbi időben másfél százalékra csökkent. csaknem teljesen megszűntek a nagyoperett-előadások, s jelen-tősen nőtt a mai témájú magyar és külföldi színművek elő-adásainak száma. a színjászó csoportok egyre inkább arra tö-rekednek, hogy a színműveken kívül izelítőt adjanak a magyar és világirodalom klasszikusainak műveiből. számos községben falusi irodalmi színpadokat alakítottak, s itt nívós előadásokat tartanak.

a műkedvelő csoportok munkájából kivesszik részüket a falusi pedagógusok is, és a legtöbb helyen rendezői a daraboknak. az utóbbi két-három évben többszáz falusi pedagógus vett részt nyári továbbképző tanfolyamokon, s mintegy 160-170 végezte el a színjászóvezetők kétéves levelező tanfolya-mát, amelyen irodalom és drámaismeret, rendezés-elméletet sajátítottak el. a színjászócsoportok vezetőinek továbbképzé-sére, a megyei tanácsok népművelési osztályai számos helyen két-három éves továbbképző tanfolyamot indítanak. /mti/

10.30. 1055

- 19 -

KE

bb 31. hatvanezer jegyelőjegyzés a szegedi szabadtéri játékok előadásaira - eddig öt különvonat és 150 külön autóbusz érkezését jelezték az ünnepi eseményekre

vid fm/ke/vl fm 1961. május 10.

a szegedi szabadtéri játékok július 22-én kezdődő előadásai iránt országsszerte, sőt külföldön is nagy az érdeklődés. a tervezett husz előadás mintegy 140.000 jegyéből eddig 60.000-et jegyeztek elő. eddig a déalföldi megyék városaiból és termelőszövetkezeti községeiből érkezett a legtöbb igénylés. a távoli nagy iparvárosok üzemeiből is jelentkeztek már az első csoportok. így a ganz mávagtól 500, a Lenin kohászati művekből 750, a győri, a pécsi gyárak is mintegy 500-500 jegyet igényeltek. hatvanból és sopronból csaknem ezer vendég érkezését jelezték. a jelentkezések alapján eddig öt, egyenként 1500 utast szállító különvonat és 150, egyenként átlag 50 személyt szállító különautóbusz indítását tervezi az ibusz.

több szovjet, lengyel, csehszlovák és ndk-beli turista-csoport érkezését is jelentették. a poznanai lengyel-magyar baráti társaság nevében edmund tasser lengyel országgyűlési képviselő levelet írt a szegedi idegenforgalmi hivatalnak. közli, hogy három különautóbuszsal érkeznek majd a játékok idején szegedre. csoportjaik tagjai, aki egy, két, illetve három hetet is töltenek majd a városban, megtekintik az előadásokat és nyári szabadságukat a tiszaparti strandon töltik.

országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg az ember tragédiája és a jános vitéz előadásai iránt. amióta azonban nyilvánosságra hozták, hogy a moszkvai állami nagyszínház százhusz tagú tánckara prokofjev kővirág című meseballettjét adja elő a játékokon, elsősorban e mű előadásaira érkeznek jegyigénylések. paul robeson önálló estjére, pedig a jegyek több mint felét - mintegy négyezer darabot - már előjegyezték.

a szabadtéri játékok jegyirodája az előre igényelt jegyeket napokon belül eljuttatja a megrendelőknek. a jegyek árusítását országsszerte május 16-án kezdik. /mti/

10.35. 71⁰⁰

- 20 -

Alz

bb 21. határidőre négyszáz palántaültetőt ad a mezőgazdaságnak a törökszentmiklósi gépgyár

vid te/vl ki 1961. május 10.

a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyárban a múlt évben még kísérleteztek, hogy kialakítsák a legjobb típusu palántaültető gépet. a közelmúltban bulgáriában tartott bemutatón, négy ország konstrukciói közül, a törökszentmiklósiak gépe vizsgázott a legjobban. az új gépből, amelyhez már répadugvány- és burgonyaültető adaptert is készítettek, az idén mintegy négyszázat gyártanak a mezőgazdasági nagyüzemeknek. háromszázhatvan gép már a földeken dolgozik és a hátralevő negyvenet határidőre, május 15-re, szintén átadják a termelőszövetkezeteknek, illetve az állami gazdaságoknak. különösen sok gépet küldtek a duna-tisza közére, fajs és baja környékére, ahol a híres paprikatermelő vidékeken sok helyen már géppel ültetik a palántákat. /mti/

. - .

bb 32. ezerszáz aratógép érkezett eddig csehszlovákiából

i so/gg/vl ká 1961. május 10.

a kedvező időjárás miatt az idén az aratás előreláthatóan két héttel korábban kezdődik a szokottnál. a nagy munkához szükséges gépeket a tervezettnél korábban szállítják a külföldi cégek. csehszlovákiából máris megérkezett ezerszáz zwz 244-es típus u aratógép, amelyek többségét a termelőszövetkezetek kapják meg. a szovjetunióból jelezték, a földművelésügyi minisztérium anyagellátó vállalatának, hogy május közepétől naponta 30-40 kombájnt küldenek. /mti/

. - .

bb 28. tizmillió debrecen cigaretta

vid te/vl ki 1961. május 10.

a debreceni dohánygyárban elkészült a debrecen elnevezésű cigaretta kísérleti sorozata. az új cigarettát csak a debreceni gyárban készítik abból az alkalomból, hogy a város az idén ünnepi várossá nyilvánításának hatszázadik évfordulóját. a júniusban forgalomba kerülő cigarettából tizmilliót gyártanak. /mti/

. - .

10.40. 71¹⁰

21 -

Alz

bb 29. balatoni közegészségügyi napok síófokon

vid fm/ke/vl fm 1961. május 10.

a tudományos ismeretterjesztő társulat országos egészségügyi választmánya és a somogy megyei közegészségügyi járványügyi állomás síófokon rendezi meg a 4. balatoni közegészségügyi napokat. a bányászüdülőben május 18-tól 20-ig tudományos előadások hangzanak el, - többek között a balatoni üdültetés gyermekgyógyászati kérdéseiről, az ionizáló sugárzások biológiai hatásáról, a termelőszövetkezet községek közegészségügyi problémáiról. /mti/

bb 30. vasuti szalonkocsikat szállít a mongol népköztársaságnak a győri vagongyár

vid te/vl ki 1961. május 10.

két reprezentatív vasuti termeskocsit terveztek és készítenek a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyárban a mongol népköztársaság részére.

a kocsik külső felépítésükben hasonlítanak a szovjetunió-
nak már évek óta szállított vasuti személykocsikhoz, belső berendezéseiket azonban a megrendelő kérésének megfelelően alakították ki. mindegyik kocsiban van konyha és tárgyalóterem. az egyikben külön hálófülke fürdőszobával és dolgozószobával, a másikban 12 személynek hálóhely. az élelmiszereket hűtőszekrényekben tárolhatják. a világítást fénycsövek szolgáltatják. különös gonddal tervezték meg és választották ki a tárgyalóterem, a dolgozószoba és a hálófülke butorait, valamint a velük összhangban levő függönyöket.

a tervek már elkészültek és az üzemen megkezdtek az alkatrészek gyártását. az egyik szalonkocsit még ebben az évben, a másikat jövőre szállítják le a mongol népköztársaságnak.

/mti/

10.50. 11¹⁰

ME

- 22 -

bb 26. szerzői estek a szocialista brigádok részére

vid fm/ke szb fm 1961. május 10.

a zalai írócsoport elhatározta, hogy szerzői esteket rendez a szocialista munkabrigádok, illetve a szocialista brigád-cím elnyeréséért vetélkedő munkabrigádok részére. az írócsoport tagjai elbeszéléseikből, verseikből olvasnak fel. a szocialista brigádok és a szerzők első találkozására rövidesen nagykanizsán a zeneiskolában kerül sor. a dunántúli kőolaj-ipari gépgyárban dolgozó szocialista brigádok és az írócsoport nagykanizsai tagjai találkoznak. /mti/

bb 33. kétszáz utaznak az agrárfelsőoktatási intézményekből külföldi szakmai gyakorlatra

i ie szb ká 1961. május 10.

az agrárfelsőoktatási intézményekben néhány éve alakult ki az a módszer, hogy a hallgatók egy-egy csoportja külföldön végzi kötelező szakmai gyakorlatát, vagy annak egy részét. az idei nyáron a tavalyinál 20 százalékkal több, összesen 180 agrárhallgató tölt ezzel a céllal 3-4 hetet a baráti államokban. a hét intézmény diákjait 23 oktató kíséri.

a diákok legnagyobb része a német demokratikus köztársaságba és csehszlovákiába utazik, a mezőgazdasági gépészmérnök-jelöltek, valamint a keszthelyi akadémia, a kertészeti és az erdőmérnöki főiskola növendékeinek egy-egy csoportja bulgáriába tanul, néhány állatorvostanhallgató pedig lengyelországban folytat gyakorlatot. elhelyezésükről, s a hazai tanterv megfelelő gyakorlati munkájukról a külföldi testvérintézmények gondoskodnak.

a külföldre utazó magyar diákok cserepartnereiként a nyáron 180 német, csehszlovák, bolgár és lengyel mezőgazdasági főiskolás érkezik hazánkba. /mti/

10.50.

- 23 -

ME

bb 34. az üzemi pszichológus tanácsára különböző színűre festik a gépeket a szegedi kenderfonóban

vid te szb ki

1961. május 10.

a szegedi kenderfonógyárban, a város egykor Legegészség-
telenebb üzemében, ma már a szokásos modern szociális be-
rendezéseken kívül iszapfürdő, légzőszervi betegeknek inha-
láló berendezés, reumából lábadozóknak gyógytorna felszere-
lés áll rendelkezésére. az üzem vezetősége pszichológust al-
kalmaz, aki még azzal is törődik, hogy a dolgozók kedélyét
munka közben ne zavarják kedvezőtlen körülmények. a pszicholó-
gus részt vesz a műszakiak értekezletein, s észrevételeire
felhívja a vezetők figyelmét. most megvalósítják a legutób-
bi műszaki értekezleten tett javaslatát: a gépeket különböző
színűre festik, általában világoskékre, egyes részeket, a
védőburkolatokat pedig ettől eltérő pasztellszínekre. álta-
lában olyan színeket alkalmaznak, hogy a környezet megnyug-
tatólag hasson a munkásokra. /mti/
--

bb 35. autófelszerelési cikkek gyártó üzem épül nagy-
venyimben

vid te szb ki

1961. május 10.

a sztálinvárossal szomszédos nagyvenyim községben gépko-
csi felszerelési cikkek gyártó üzem épül. egy régi, hasz-
nálaton kívüli olajútó malmának épületét alakították át az
üzem céljaira. az emeletes épületben szalagrendszerűen, el-
sősorban különböző tömitéseket, fékköteleket, ablaktörőket,
visszapillantó tükröket, számtábla lámpákat készítenek majd.
a gyártáshoz szükséges lemezt a dunai vasmű szállítja. a
tervek szerint később, az üzem fejlesztése után, az összes
olajálló műszaki gumicikkek ebben az üzemben gyártják.

a forgácsolóüzemben május közepén kezdik meg a dolgozók
betanítását és folyamatosan a termelőmunkát. az év végéig
fokozatosan százötvenre növelik a dolgozók számát. /mti/
--

10.55. 1120

- 24 -

bb 37. szedik a májusi pereszkét

i so/gg szb ká

1961. május 10.

a tavaszi esőhiány miatt a különböző kucsmagomba fajták
jelentkezése jóformán elmaradt ez évben, ugyhogy elsőnek a
májusi pereszkéből szedhettek figyelemreméltó mennyiséget a
gombagyűjtők, főleg somogy és baranya megyében. a termés
nagy részét a pécsi, a kaposvári, a mohácsi piacra szállították.
a következő hetekben az alföldi homokos területeken meg-
kezdik a szegfü- és a csiperkegomba gyűjtését. /mti/
--

bb 39. a pest megyei falvak kommunista dolgozói a szövet-
kezeti árutermelés fokozásáért

vid te szb ká

1961. május 10.

az mszmp pest megyei bizottsága számításokat végzett arról,
hogy különböző, eddig kéllőképpen ki nem aknázott módszerek-
kel miképpen lehetne a termelőszövetkezeti árutermelést lényeg-
esen fokozni. a felmérés szerint, ha a megye 160.000 hold ku-
koriga vetésterületét köztesnövény termelésre is felhasználják,
mintegy félmillió mázsával növelhetnék, különösebb többletmunka
nélkül a takarmánybázist, ha minden falusi háztartás csupán két
kottlóalja csirkét értékesítene, a jelenleginél háromszor több
baromfit adhatna a megye közellátására. a kukorica és a cukor-
répa földeken a tőszám növelésével 10-15, illetve 30-40 mázsá-
val növelhetők a holdankénti hozamok. a tájtáji gazdaságok-
ban a jelenleginél jóval több sertés és szarvasmarha tartásá-
ra volna lehetőség. ezeket a lehetőségeket a pártbizottság
megyei értekezleten beszélte meg a falvak kommunista dolgozó-
ival, akik az ismertetés alapján elhatározták, hogy kezdemé-
nyezik a termelőszövetkezetek termelési terveinek telteljesí-
tését. a megyei értekezletet követően valamennyi járásban
tanácskoztak a községek és termelőszövetkezetek vezetőivel,
akik hatékony intézkedésekkel gondoskodnak saját területükön
a kiaknázatlan lehetőségek hasznosításáról. /mti/
--

11.07.

- 25 -

bb 38. 500 szövetkezetnek és állami gazdaságnak szállított hibridvetőmagot az ország legfiatalabb hibridüzeme

vid ká/j/vl

1961. május 10.

a tavaly felépített mezőfalvi hibridüzem az ország legfiatalabb „vetőmaggyára”, 4 hónapos működése alatt 443 vagon kukoricát dolgozott fel, és ebből 388 vagon kiváló minőségű hibrid vetőmagot állított elő. a martonvásári 1-es, mb. 5-ös és mv. 39-es hibridfajták magját fémzárolva az ország különböző részeibe, körülbelül 500 termelőszövetkezetnek és állami gazdaságnak küldték el. /mti/

bb 41. tizenhét malac prémiumként

vid ká/j/vl

1961. május 10.

puskás gyula sertésgondozó negyedmagával dolgozik a mezőpeterdi dózsa termelőszövetkezetben. imre fia a tehenészetben fejőgulyás, józsef 56 borju etetését és gondozását látja el, ilona lánya pedig a növénytermesztési brigád egyik legszorgalmasabb tagja. a puskás-család tagjainak munkaegység-könyvébe havonta általában 170-200 munkaegységet írnak be. a szövetkezet részéről megnyilvánuló megbecsülés mellett anyagi elismerést is kapnak munkájukért. puskás gyula részére a szövetkezet terve 140 malac felnevelését írta elő 20 fehér hussertés anyakacától. ehelyett 211 malacot nevelt fel, s az elválasztáskor a gondozásért járó munkaegység mellett 17 malacot kapott prémiumként. /mti/

bb 42. a 100 mázsás holdankénti burgonyatermésért

vid ká/j/vl

1961. május 10.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei az idén is felújították a már hagyományos versenyt a holdankénti 100 mázsás burgonyatermésért. a kezdeményező a nádoki új élet termelőszövetkezet volt, amely vállalta, hogy 370 holdas vetésterületén a kiskvárdai nemesítésű fajtákból tulszárnyalja az előirányzott átlagot. vágó Mihály, a szövetkezet agronómusa, aki korábban a kiskvárdai kísérleti gazdaság tudományos munkatársa volt, a versenyfelhívásban hasznos tanácsokat adott a szabolcsi szövetkezeteknek. /mti/

11.20.
12.10.

- 26 -

bb 43. speciálisan képzett szakemberek a mezőgazdasági nagyüzemek részére - 250 millió forint az agrárfelsőoktatás fejlesztésére - petőházi gábor miniszterhelyettes nyilatkozata

i ie/j szb ká

1961. május 10.

a mezőgazdaság szocialista átszervezése és az oktatási reform egyaránt sok új feladatot állít a mezőgazdasági szakemberképzés elé. ezekről a feladatokról, a már megott, illetve tervezett intézkedésekről petőházi gábor földművelésügyi miniszterhelyettes az alábbi tájékoztatást adta az mti munkatársának.

- a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályai külső szaelemek bevonásával tanulmányozták, hogy a korszerűen gépesített és kemizált többezerholdos mezőgazdasági nagyüzemekben milyen lesz majd a szakember-szükséglet. ezek az előzetes vizsgálatok - amelyekhez az ipar és a külföld tapasztalatait is figyelembe vesszük - nem fejeződtek még be, de a következő évek oktatási programjának irányvonala és irányszámai már lényegében kialakultak.

- az agrár-felsőoktatási intézményeknek az utóbbi években kialakult száma és szakosítása megfelel a további feladatoknak, viszont lényegesen bővítjük csaknem valamennyi ilyen intézmény kapacitását. az agrártudományi egyetemen, a három mezőgazdasági akadémián, a kertészeti, az állatorvosi és az erdőmérnöki főiskolán az idén 600 hallgató végez, az ötéves terv végén pedig már 950. ennek a több mint 50 százalékos létszámemelésnek az anyagi-technikai alapjait öt év alatt 250 millió forintos beruházással teremtjük meg; az összegből új oktatási épületek, kollégiumok, kulturális és szociális rendeltetésű helyiségek épülnek. a tananyag korszerűsítésének egyik fontos része lesz az ugynevezett alapozó tárgyak - kémia, biológiai, stb. - oktatásának továbbfejlesztése; ez egyaránt szolgálja a szorosan vett szakmai ismeretek mélyebb elsajátítását és a szilárd materialista világnézet kialakítását. a gyakorlati képzés színvonalának emelésére az egyetem és a főiskolák tanegységeit korszerű, méreteiben és felszerelésében is igazi nagyüzemekké fejlesztjük, s már az idén mintegy 50 millió forint értékű géppel látjuk el.

- a mezőgazdaság szerkezetének gyökeres átalakulása a középkaderek képzésében igényli a legjelentősebb változtatást. az általános iskolára - a jelenlegi technikum helyett - főképpen az érettségit és szakmunkásbizonyítványt nyújtó mezőgazdasági szak-középiskola épül majd. a mostani, középiskolai jellegű technikumok zöme érettségire alapuló felsőfokú technikumá alakul. ezek a kétéves iskolák képezik majd a mezőgazdasági nagyüzemekben mind nagyobb számban szükséges specializált szakembereket: a növénytermesztő, állattenyésztő, kertészeti, öntözési; növényvédelmi, állategészségügyi, stb. technikusokat. /folyt.köv./

11.28.
12.10.

- 27 -

11.28.
12.10.

bb 43. /speciálisan képzett... folyt./- szb

szó van arról, hogy egyes felsőfoku technikumokat közvetlenül a kutató intézetekhez kapcsoljuk, hogy a leendő szakemberek már az „iskolapadban”, megismerhessék a legújabb tudományos eredményeket.

a felsőfoku speciális képzést tavaly kezdtük meg a gyakorlatlaltal rendelkező mezőgazdasági mérnökök számára. az agrártudományi egyetemen a következő években folytatódik és bővül ez a szakosító továbbképzés, s valószínűleg sor kerül erre az állatorvostudományi főiskolán is.

- az agrárképzésben mind fontosabb szerepet tölt be a levelező-oktatás. különösen a technikumokon népszerű ez az oktatási forma. az idén már 70 ilyen kihelyezett technikum osztály működik, főleg termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban, s a mezőgazdasági technikumoknak összesen 10.000 levelező hallgatójuk van. a felsőoktatási intézmények levelező tagozatán az idén 275-en, négy év múlva pedig körülbelül 400-an kapnak diplomát. a minisztérium most néhány intézkedést tervez a levelező oktatás hatékonyságának, színvonalának további emelésére. ennek során több vidéki városban konzultációs központokat szerveztünk, s szó van arról is, hogy a levelező hallgatók tanulmányi idejük egy-két évét a gyakorlati munkától mentesítve, az egyetemen vagy főiskolán töltsék. /mti/

-. -

bb 40. kutatók és szövetkezeti gazdák együttműködése a kukorica betegségek leküzdésére

vid ká/j szb ká

1961. május 10.

a martonvásári mezőgazdasági kutató intézetben két évvel ezelőtt kísérletek kezdődtek a kukorica egyik legveszedelmesebb betegségének, a rostüszögnek leküzdésére. a kutatók munkáját a termelőszövetkezetek támogatják, kísérleti parcellákat ajánlottak fel a kutatás elősegítésére. a martonvásári szabadság, a táci petőfi, továbbá az albertirsai dimitrov termelőszövetkezetben rostüszöggel erősen fertőzött területeken összesen 150 féle martonvásári hibridet, illetve a hibridek alapanyagát vetették el. a kísérleti parcellákat a kutatóintézet munkatársai a kukorica tenyészeje alatt rendszeresen figyelik, hogy kiválaszthassák a betegségeknek leginkább ellenálló szülőtörzseket és hibrideket. az együttműködés azonban nemcsak a kutatási témákra szorítkozik, az intézet tudományos munkatársai hasznos tanácsokat adnak a szövetkezeteknek a kukorica termesztéséhez is. /mti/

-. -

11.30.

- 28 -

12.10

bb 36. az idén már háromnegyedmillió tonna szenet bányásznak koncentrált munkahelyekről komlón

vid te/vl ki

1961. május 10.

a komlói szénbányászati trösztnél két-három évvel ezelőtt kezdték meg a termelőhelyek központosítását. az előfeltételek megteremtésében nagy jelentősége volt az iszapolás bevezetésének, amellyel a közismerten meleg komlói bányákban a tűz keletkezését tudják meggátolni. fontos feladat volt az üzemek sajátosságainak legmegfelelőbb tömegtermelő munkahelyek kialakítása is. kossuth-bányán a frontfejtés kínálkozott alkalmasnak, amelyben nagyteljesítményű szengyalut helyeztek üzembe. ez az egy gép naponta hatvan vagon szén kitermelésétől kíméli meg a bányásokat. 3-as aknában, ahol a szénvagyoni zöme meredek dőlésű telepeken fekszik és emiatt a jövesztés gépesítése megoldhatatlan, aszovjet rendszerű pajzsos fejtést vezették be. tavaly ez még csak kísérlet volt, az idén azonban már három ilyen munkahely épül ki. mindehhez szükséges a rakodás, szállítás legmesszebbmenő összehangolása a termeléssel. ezért tavaly menetrendszerinti szállítást vezettek be a föld alatt is.

az eddig szerzett tapasztalatok alapján 1961-ben a komlói szénbányászati trösztnél a koncentráció kiterjesztése jelenti a legfőbb szervezési feladatot. kossuth-bányán, ahol elsőként kezdték meg a munkahelyi központosítást, a kitermelt szén teljes mennyisége ilyen munkahelyekről jut felszínre. jórészt így termelnek már annaaknán, béta-aknán pedig a jövő hónapban helyeznek üzembe egy-egy napi hatszáz tonna teljesítményű központosított munkahelyet. az év végére a komlói bányák szenének mintegy hetven százaléka, összesen körülbelül háromnegyedmillió tonna, már koncentrált termelőhelyekről kerül napszintre.

a koncentráció rendkívül sok előnnyel jár. elsősorban így valósítható meg leginkább a nehéz bányamunka gépesítése, a termelés költségeinek csökkentése. a komlói bányáknál a koncentráció ez évi mértéke azt jelenti, hogy minden ezer tonna szén után két méterrel kevesebb vágatot kell kihajtani, mint tavaly. ez körülbelül háromezer méter vágat kihajtásának megtakarítását jelenti. így természetesen a fenntartási költségek is csökkennek. csupán ez utóbbi 15.000 műszak - körülbelül másfélmillió forint munkabér - megtakarítását eredményezi 1961-ben, illetve ezt az időt a bányászok termelésre fordíthatják.

megmutatkozik a központosítás eredménye másutt is. hatékonyabb az ellenőrzés, javult az anyag- és ürescsille ellátás, lényegesen növekedtek a teljesítmények. a múlt évi átlaghoz képest ötven kilogrammal magasabb jelenleg a műszakonként egy dolgozóra jutó teljesítmény. elősegítette a központosítás a gépek jobb kihasználását is. /mti/

-. -

11.00 12.10

- 29 -

11.00

bb 45. szegedről nagyszemű, ropogós cseresznyét szállítottak

i n. j. /j/vl ká

1961. május 10.

a nagyvásártelepre szerda reggel 25 vagon és 39 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 10 vagon burgonya, 1 vagon saláta, 2 vagon levesbevaló gyökérsaláta, 5 vagon citrom, 6 vagon tojás és 1 vagon vágottbaromfi. a tehergépkocsik kertészeti primőröket és cseresznyét hoztak fel.

szerdán megjött szegedről a nagyszemű, ropogós cseresznye, ára az állami élelmiszerboltokban kilónként 10.80 forint. több újdonság olcsóbb lett. így a hegyespaprikát darabonként 1.50-2, a fehér sörretket csomónként 1.40-1.60, az új kelkáposztát kilónként 3.40-4, a salátát pedig fejenként 0.40-4.50 forintért árusították. az élőbaromfi fogyasztói ára az állami boltokban így alakult: idei rántanivaló csirke kilónként 32.50, kakas 21, tyúk 24 forint. /mti/

bb 46. a tőkés országokban élő közlekedési dolgozók helyzetéről tárgyal a nemzetközi szövetség 3. konferenciája

t hbj/j szb vg

1961. május 10.

a közlekedési, kikötői és halászatú dolgozók szakszervezetének nemzetközi szövetsége szerdán tovább folytatta munkáját, és a vita során több tőkés országból érkezett küldött számolt be arról a kemény harcokról, amelyet az ottani közlekedési dolgozók folytatnak a monopóliumok kizsákmányolása ellen. Satish Chatterjee, a nemzetközi szövetség titkára részletesen elemezte a gyarmati országokban élő közlekedési dolgozók helyzetét. Afrikában például alig akad modern közlekedési eszköz. egész mali köztársaságban a francia gyarmatosítók csak 600 kilométer hosszú vasútvonalat hagytak hátra. a továbbiakban szót arról is, hogy az imperialisták mindent elkövetnek, hogy fenntartsák befolyásukat az újonnan függetlenné vált országokban, és kétségbeesett erőfeszítést tesznek a monopolisták pozíciójuk megtartására.

/folyt.köv./

12.05. 1230

30 -

bb 46. /a tőkés országokban élő... 1. folyt./- szb

a vita során felszólt brutyó János, a szot főtitkára, aki a magyar szakszervezetek országos tanácsának az egész magyar szakszervezeti mozgalom, valamennyi szervezett magyar dolgozó nevében köszöntötte a 3. nemzetközi konferenciát. hangsúlyozta, hogy ez a konferencia olyan időben ülészik, amikor nehéz, de eredményes küzdelmet folytatnak a világ haladó erői - élükön a nemzetközi munkásosztállyal - a béke megvédéséért, a gyarmati rendszer felszámolásáért. kifejtette: a közlekedési, a kikötői és a halászatú dolgozók millióira nagy felelősség hárul. nagy a szerepük a népek érintkezésében, hiszen a népek és az országok közötti összeköttetés lényege a közlekedés. ebből fakad, hogy a közlekedési dolgozói sokat tehetnek abban a küzdelemben, amelyet a háború megakadályozásáért folytatnak a világ haladó erői.

a vitában soproni József, a vasutasok szakszervezetének megbízott főtitkára a magyar közlekedés helyzetét ismertette. nyomatékosan aláhúzta, hogy nálunk nagyarányú beruházások szolgálják a közlekedés korszerűsítését. szót arról, hogy a vasutas és a közlekedési szakszervezet különböző szociális juttatásokkal állandóan javítja a dolgozók életszínvonalát. /folyt.köv./

13. 55

- 31 -

52

se

bb 45. szegedről nagyszemű, ropogós cseresznyét szállítottak

i n.j./j/vl ká

1961. május 10.

a nagyvásártelepre szerda reggel 25 vagon és 39 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 10 vagon burgonya, 1 vagon saláta, 2 vagon levesbevaló gyökérzöldség, 5 vagon citrom, 6 vagon tojás és 1 vagon vágottbaromfi. a tehergépkocsik kertészeti primőröket és cseresznyét hoztak fel.

szerdán megjött szegedről a nagyszemű, ropogós cseresznye, ára az állami élelmiszerboltokban kilónként 10.80 forint. több újdonság olcsóbb lett. így a hegyespaprikát darabonként 1.50-2, a fehér sörretket csomónként 1.40-1.60, az új kelkáposztát kilónként 3.40-4, a salátát pedig fejenként 0.40-4.50 forintért árusították. az élőbaromfi fogyasztói ára az állami boltokban így alakult: idei rántanivaló csirke kilónként 32.50, kakas 21, tyúk 24 forint. /mti/

bb 46. a tőkés országokban élő közlekedési dolgozók helyzetéről tárgyalt a nemzetközi szövetség 3. konferenciája

t hbj/j szb vg

1961. május 10.

a közlekedési, kikötői és halászati dolgozók szakszervezetének nemzetközi szövetsége szerdán tovább folytatta munkáját, és a vita során több tőkés országból érkezett küldött számolt be arról a kemény harcokról, amelyet az ottani közlekedési dolgozók folytatnak a monopóliumok kizsákmányolása ellen. satish chaterjee, a nemzetközi szövetség titkára részletesen elemezte a gyarmati országokban élő közlekedési dolgozók helyzetét. afrikában például alig akad modern közlekedési eszköz. egész mali köztársaságban a francia gyarmatosítók csak 600 kilométer hosszú vasutvonalat hagytak hátra. a továbbiakban szólt arról is, hogy az imperialisták mindent elkövetnek, hogy fenntartsák befolyásukat az újonnan függetlenné vált országokban, és kétségbeesett erőfeszítést tesznek a monopolisták pozíciójuk megtartására.

/folyt.köv./

12.05. 12³⁰

30 -

bb 46. /a tőkés országokban élő... 1. folyt./- szb

a vita során felszólalt brutyó jános, a szot főtitkára, aki a magyar szakszervezetek országos tanácsának az egész magyar szakszervezeti mozgalom, valamennyi szervezett magyar dolgozó nevében köszöntötte a 3. nemzetközi konferenciát. hangsúlyozta, hogy ez a konferencia olyan időben ülészik, amikor nehéz, de eredményes küzdelmet folytatnak a világ haladó erői - élükön a nemzetközi munkásosztályal - a béke megvédéséért, a gyarmati rendszer felszámolásáért. kifejtette: a közlekedési, a kikötői és a halászati dolgozók millióira nagy felelősség hárul. nagy a szerepük a népek érintkezésében, hiszen a népek és az országok közötti összeköttetés lényege a közlekedés. ebből fakad, hogy a közlekedés dolgozói sokat tehetnek abban a küzdelemben, amelyet a háború megakadályozásáért folytatnak a világ haladó erői.

a vitában soproni józsef, a vasutasok szakszervezetének megbízott főtitkára a magyar közlekedés helyzetét ismertette. nyomtatékosan aláhozta, hogy nálunk nagyarányú beruházások szolgálják a közlekedés korszerűsítését. szólt arról, hogy a vasutas és a közlekedési szakszervezet különböző szociális juttatásokkal állandóan javítja a dolgozók életszínvonalát. /folyt.köv./

13. 55

- 31 -

52

re

bb 47. időjárásjelentés

gg/vl 1961. május 10.

a meteorológiai intézet jelenti május 10-én, szerdán délben 13 órakor:

szeles, hűvös idő

észak- és középeurópát sarkvidéki eredetű légtömegek árasztották el és hatására szerdán délután a két németországban sokfelé volt záporosó, zivatar.

hazánkban kedden felhőátvonulások voltak, sokfelé esővel, többfelé zivatarral, sőt balassagyarmatról, egervárról, körmenről, romhányból, sárbogárdból és tihanyból jénesőt is jelentettek. a csapadék mennyisége az ország délnyugati felén több, az északi felén viszont kevesebb volt. általában 7 milliméteren alul maradt, de káldról 8, egervárról és szekszárdról 9, lentiből pedig 11 millimétert jelentettek. a nap a déli határmegyékben csak 1-7, máshol azonban 8-13 órán át sütött. a hőmérséklet napközben 15-20 fokig emelkedett, hajnalra pedig 4-9 fokig hűlt le a levegő. gyenge talajmenti fagy csak egerben volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 13.8 fok volt, 1.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. szerdán 12 órakor budapesten a hőmérséklet 41 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: további felhőátvonulások. szerdán több helyen, csütörtökön csak kevesebb helyen fűtőső. élénk, időnként erős szél, szerdán északnyugati, északi, csütörtökön északi, északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-7, helyenként gyenge talajmenti fagy. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 14-17 fok között.

távolabbi kilátások: pénteken és szombaton hajnalban gyenge talajmenti fagyok.

a duna vizállása szerdán délelőtt 11 órakor budapestnél 334 centiméter. /mti/

13.40.

- 32 -

KE

bb 48. középiskolások „fotó-vetélkedése”, pécssett

vid fm/ke/vl fm 1961. május 10.

kilenc pécsi középiskola fotószakköreinek részvételével rendezte meg a janus panonius leánygimnázium a középiskolások „fotóvetélkedését”, szerdán a pécsi városi művelődési házban. a versenyző diákok a fényképezés technikai, gyakorlati és alapfoku művészeti kérdéseire válaszoltak, egyes sötétkamraműveleteket bekötött szemmel végeztek el. a fotóművészek szövetsége megjutalmazta a győzteseket. /mti/

bb 49. színjátszó fesztivál zalaegerszegen

vid fm/ke/vl fm 1961. május 10.

a ságvári endre kulturális szemle körzeti, járási és városi bemutatóin legjobban szerepelt nyolc zalai ifjúsági színjátszó csoport részvételével szerdán színjátszó fesztivál kezdődött zalaegerszegen. az első napon a nagylengyeli olajmunkás-fiatalok együttese viktor rozov: felnőnek a gyerekek című színművét adták elő. /mti/

bb 51. segítség a butoriparnak - színfurnir üzem kezdte meg működését szegeden

vid te/vl ki 1961. május 10.

szegeden, a falemezgyár területén, szerdán, ugynevezett színfurnirt gyártó üzem kezdte meg működését. az építkezésre, s a modern nyugatnémet gyárműanyag berendezésekre több mint tízmillió forintot fordítottak. az új üzem jelentős segítséget nyújt a butoriparnak, mert a tervek szerint évente négy millió négyzetméter színfurnirt gyárt. ez a vékony falemezréteg képezi a butorok fényezhető felületét. az új gyár részlegben a hagyományos dió, tölgy- és egyéb furniron kívül nagymennyiségű furnir-különlegességet is készítenek majd az afrikai aranypartról, ghanából érkező okumé fából, valamint mahagóniból is. /mti/

14. 55

- 33 -

KE

bb 50. meghalt kálmán Lajos, a munkásmozgalom régi harcosa
gk/vl sr 1961. május 10.

kálmán Lajos, a munkásmozgalom régi harcosa, a felszabadulás előtt a peremkerületek sajtóelosztója meghalt. Hamvasztás előtti bucsuztatása pénteken fél 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházában. /mti/

bb 52. a bajcsy-zsilinszky uton junius közepén már a korszerűsített villamosvágányokon közlekedhetnek a szerelvények

i nbj gg/vl vg 1961. május 10.

Óramű pontossággal dolgoznak a fővárosi vasutépítő vállalat dolgozói a bajcsy-zsilinszky uton. a kálvin tér felé vezető felbontott villamospályán a betonozáshoz szükséges gödörásás befejezéshez közeledik, s hozzálítottak magához a betonozáshoz. az új villamospályát a már kitűnően bevált módszerekkel építik: betonhossz-gerendát fektetnek, arra kerül majd a talpfatuskó, illetve a gumilemez, s rá a sín. eddig az időjárás sem nehezítette a munkát, s így az előjelek szerint a kálvin tér felé haladó villamosok május 20-a körül már a korszerűsített vágányon haladhatnak. a fővárosi vasutépítő vállalat dolgozóinak sok gondot okozott annak az utvonalszakasznak az átépítése, ahol a földalatti halad. itt különleges megoldást sikerült alkalmazni a pálya építésénél.

a marx tér felé haladó pályaszakaszt május 20-a után kezdik átépíteni. a számítások szerint magát az átépítést junius közepére befejezik, úgy hogy junius közepétől már végig a bajcsy-zsilinszky uton, mindkét oldalon korszerű vágányon, gyorsabban közlekedhetnek a villamosok. /mti/

15, 15 1555

- 34 -

bb 53. a termelőségmozgalmak megteremtették a talajpusztulás megakadályozásának feltételeit - talajvédelmi tanácskozás aklipusztán

t vid hné/vl ká

1961. május 10.

a „gazdagodjanak földjeink, mozgalomban részvevő bakonyi termelőségmozgalmak képviselői és számos szakember szerdán tanácskozást rendezett aklipusztán. az anketon dr. fekete zoltán, a kertészeti és szőlészeti főiskola tanszékvezető tanára tartott előadást az erózió elleni védekezésről. utalt arra, hogy különösen a dunántulon, a bakony vidékén egy-egy évszázad alatt hatalmas tájak alakultak át, váltak nagyrészt már juhlegelőnek is alig alkalmas kopár vidékké.

a termelőségmozgalmak térhódításával megteremtődtek a talajvédelem feltételei: az egységes vízgyűjtő területeket magába foglaló nagy táblákon sikerrel lehet megakadályozni a vízpusztítását.

a talajvédelem eszközeiről és módszereiről szólva elmondotta, hogy először kémiai uton kell megjavítani a savanyu talajok vízbefogadó-képességét. ezután következhet a biológiai javítás, amelyet szilvestrakarmánynövények termesztésével lehet elérni a tsz-eknek minél előbb szakítani kell a lejtős területek függőleges irányú talajművelésével és át kell térniük a keresztirányú szántásra. felhívta a figyelmet a parcellákat elválasztó, ugynevezett osztóbarázdák megszüntetésére, amelyek mindeddig akadálytalanná tették a lefolyó csapadék útját.

az anket részvevői határozati javaslatot terjesztettek az illetékes szervekhez. ebben javasolják, hogy kezdjék meg az al-talajlazítók gyártását és lássák el ezekkel az erdőgazdaságokat, az állami gazdaságokat és a gépállomásokat. felhívják a tanácskozás részvevői a figyelmet a függesztett gépek elterjesztésére, elsősorban az erózió pusztította dunántúli vidéken. /mti/

15,20 16⁰⁰

- 35 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 14. számú hír / rövidhullámu rádióval vezérelt automatikus../
második bekezdésének első sorában a név helyesen:

j ó z s a Mihály, a bács megyei.....

/mti/

--

bb. 54. elkészült a százezredik motor a csepel autógyárban

t/sl/rj vg

1961. május 10.

a csepel autógyár motor-gyáregységének dolgozó szerdán délután együttes termelési értekezletet tartottak abból az alkalomból, hogy üzemükben elkészült a százezredik motor. kopácsi István gyáregység-vezető rövid áttekintést nyújtott az elmúlt 12 évről, amíg a gyár az első motortól eljutott a százezredikig.

az első motort 1949 decemberében adták át, eleinte 25, később 50, majd 75 motor készült havonta. a gyár korszerűsítése azóta ugrás-szerűen megnövelte a termelést. a motorházak fő tengelyei, a hengerfejek, a bütykös tengelyek most már futószalagon készülnek. egy-egy motor előállítására 117 órától 56 órára csökkent, s havonta most már több mint ezer teherautó, - autóbusz- és traktor-motort gyártanak. az égéstér tökéletesebb kialakításával lényegesen csökkent az üzemanyag-fogyasztás, javult a teljesítmény.

a beszámoló utalt arra, hogy az idén ismét nagy előrehaladást akarnak elérni. az első negyedévi tervet minden tekintetben teljesítették, a második negyedévben újabb négy és fél százalékkal növelik a termelést. a tervezettnél gyorsabban kívánják végrehajtani a műszaki fejlesztési terveket is. a hathengeres, 180 lóerős, 619 p típusu motor első két példányát a járműfejlesztési intézet terve alapján az év vége helyett már október 15-re el akarják készíteni, hogy a sorozatgyártás is mielőbb megindulhasson.

/folyt.köv./

16,00 16.45

- 36 -

bb. 54. / elkészült a százezredik .....1. folyt./rj

az értekezlet végére a napi jelentést is összeállították, amely már a 100 045 motor elkészültéről számol be. a szerdán átadott 45 motort a gyár jármű üzeme az Ikarus gyár és a vörös csillag traktorgyár között osztják szét. a százezrediket azonban nem adják át senkinek, hanem azt emlékül a motorgyár vitrinjében helyezik el./mti/

bb. 55. a vásáron is vesznek fel megrendeléseket családi házak, társasházak építésére a budapesti kisipari szövetkezetek - az okisz elnökének beszámolója az ipari vásár előkészületeiről

i/sz/rj vg

1961. május 10.

szerdán a magyar sajtó házában Erdős József, az okisz elnök tájékoztatta a sajtó képviselőit arról, hogy az ipari vásáron hogyan adnak számot a kisipari szövetkezetek a lakosság ellátása érdekében kifejtett tevékenységükről.

- háromszázhusz kisipari szövetkezet termékeit mutatjuk be - mondotta Erdős József - és kiállításaink 4.500 négyzetméter területet foglalnak el: ez azt jelenti, hogy a szövetkezetek a legnagyobb kiállítók közé sorolhatók. olyan gyártmányokat tárunk a látogatók elé, amelyek sorozatban készíthetők vagy a szövetkezetekben máris megrendelhetők. a budapesti építőipari szövetkezetek például a helyszínen is vesznek fel megrendeléseket családi házak és társasházak építésére. az érdeklődőknek ezzel kapcsolatban minden felvilágosítást megadnak és bemutatják az építendő lakások makettjeit. a faipari szövetkezetek megismertetik a vásáron az okisz butorpályázatán díjnyertes garnitúrákat. nemcsak a szobabehatározások, hanem a konyhabutorok is variálhatók, kisebb részekből tetszés szerint összeállíthatók. minden egyes darabra külön kérünk árvághagyást, hogy a vásárlók közülük bármelyiket megvehessék, a sorozatgyártás megindulása után.

/folyt.köv./

16,40

- 37 -

bb. 55. / a vásáron is vesznek fel megrendeléseket.....1. folyt.rj

a cipész szövetkezetek azonkívül, hogy 230 pár újfazonu cipőt mutatnak be, felvilágosítást adnak arról is, az érdeklődőknek, hogy a lakásukhoz melyik legközelebbi szövetkezeti fiókban rendelhetik meg a kiválasztott lábbelit.

hatvanöt budapesti vasipari szövetkezet 400 termékét ismerteti meg a vásáron, a petőfi csarnokban. a háztartási berendezésektől a nagygépekig számos gyártmányukat bemutatják, és kiállítják azokat a különleges műszereiket is, amelyek már sok elismerést arattak külföldön. ezek között lesznek a radelkisz elektromos műszerei; a híradástechnikai ksz televíziós műszerei, ott látható majd az új eötvös-inga és a liliput 2. higanyos vérnyomásmérő. a vásáron izléses kivitelű, alumínium-üveg kombinációjú pavilont állít fel az órák ksz, ahol a kisebb javításokat azonnal el is végzik. a pavilon egyébként a mintapéldány a vasipari ksz. ilyeneket helyez el még az idén a főváros különböző helyein, elsősorban a foghíjas telkeken, hogy a vasipari javításokat is felvegyék, illetve elvégezzék.

a tájékoztató után bemutatott néhány izléses ruhamodellt abból a kollekciónból, amelyet a vásárra készítettek a kisipari szövetkezetek./mti/

--

bb. 56. szovjet kandidátus debrecenben

vid/fm/rj fm

1961. május 10.

a magyar és szovjet akadémia közötti megállapodás értelmében debrecenbe érkezett m.v. mavrov, a szovjet tudományos akadémia központi szerveskémiai kutató intézetének kandidátusa. a szovjet kutatót dr. bognár rezső kossuth-díjas akadémikus, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tudományos rektorhelyettese fogadta. m.v. mavrov kandidátus hat hetet tölt hazánkban, s a debreceni kossuth lajos tudományegyetem szerveskémiai intézetének kutatóival folytat tapasztalatcserét./mti/

--

16,55

Zala 17.00

- 38 -

bb. 57. biztató képet mutat a határ - egy hónap múlva vágják az őszi árpát a dráva mentén - a nyírségben befejezték a dohánypalánták kiültetését

vid ö kz/gy/ká

1961. május 10.

a május elejei esőzések után országsszerte határszemelet tartottak. a szemlebizottságok általában kielégítőnek találták az őszi kalászosok fejlődését, amely a korai kitavasodás, a kedvező időjárás következtében általában 2-3 héttel előbbre van a szokottnál. baranyában a rozs már hetekkel előtt kalászbba szökkent, s a drávamenti meleg síkságon már kalászol az őszi árpa és az olasz buza is. a rozs általában embermagasságu, a buza a legtöbb helyen derékig érő. a gabonák fejlődés olyan gyors, hogy a szakemberek véleménye szerint az őszi árpa aratását egy hónap múlva meg lehet kezdeni. a szokatlanul korai aratásra a megye gépállomásai már meg is kezdték a felkészülést. az ország másik déli megyéjében, békésben is gyorsan fejlődnek, s már most vállig érnek a szovjet és az olasz buzá. fejér megyében mindkét fajta magassága meghaladja az egy métert. kalászbba szökkent az őszi árpa és a rozs az ország legészakibb vidékén, az edelényi és a putnoki járás hegyek közé zárt szántóföldjein is. ezen a vidéken, ahol a hideg, kötött talajok miatt a kukoricavetést más években csak a fagyoszenetek után szokták megkezdeni, az idén már sokhelyütt kapálják a legkorábban vetett és már kikelt kukoricát.

nógrádban a másik északi fekvésű megyében, a cukorrépa és takarmányrépa elérte azt a nagyságot, hogy megkezdhetők az egyetést. a talaj mos különösen alkalmas e munkára. a szövetkezeti gazdaságokban a munkaerő zömét az egyelésre összpontosították: szerdán több mint 4 000 családtag is segített ebben a sürgető munkában.

somogyban 80 000 hold kukorica és több mint 30 000 hold burgonya vetésével végeztek. mindkét munka befejezéshez közeledik. szemnek is érdekes látnivaló fejér megyében a mezőfalvi állami gazdaság majorjaiban a lucernaszáritás. mint már nagyon sok helyütt az országban, itt sem hagyják renden a lucernaszénát, hanem ugynevezett „svéd ágasokon”, száritják. csaknem 40 000 ágason szárad itt a frissen kaszált lucernaszéna.

a nyírségi termelőszövetkezetek határában a teljes tervezett területen kiültették a híres szabolcsi dohány palántáit. a palántázást szinte egészében nagyteljesítményű gépekkel végezték, s ezzel körülbelül 30 000 munkanapot takarítottak meg. a legkorábbi burgonyavetések már másodsor töltögetik. a kártevők elleni védelemre alaposan felkészültek. a növényvédő gépállomás teljes felkészültséggel várja az első jelzéseket, segítenek az általános iskolák uttörő csapatai is. az uttörők naponta járőröket küldenek a határba, s ha burgonyabogárfertőzést tapasztalnak csapatostul vonulnak ki, hogy összegyűjtsék a még nem nagy tömegben jelentkező kártevőket.

/mti/

--

17,00

Zala 17.05

- 39 -

bb. 58. a hideg szél és zivatarfront két hónappal zökkenőten viszsza a hőmérsékleti szintet

l/cs/rj ká

1961. május 10.

sokévszázados tapasztalat szerint május középső harmadának elején - rendszerint erős északi széllel, zivatarfronttal - érkezik a tavasz utolsó nagy lehülése, amit népiesen pongrácról, szervácról, és bonifácról fagyosszenteknek neveztek el. az idén is pontosan, „menetrend”, szerint érkezett el a lehülési időszak első szakasza: szerdán hajnalban megérkezett hazánk fölé az első fagyos hullám az északi sark felől. a nap folyamán több egymást követő hidegfront vonult át észak- és közép-európán. németországból már kedden kiterjedt zivatarokat, záporosodást jelentettek, s az átalakulás hazánkban is többhelyütt okozott zivartart, sőt jégesőt is. kedden főként a balatontól északra és nyugatra eső országreszeken voltak erős zivatarok, a nyomukban lehullott csapadékmennyiség azonban 5 milliméter alatt maradt. csupán szekszárdról jelentettek 9 és lentől 11 milliméteres csapadékot. kisebb zivatarok az ország keleti és északi vidékén is voltak. így zivartart jelentettek szolnokról, egerből, a galyatetőről, kiskunfélegyházáról és békéscsabáról, kisebb jégeső volt balassagyarmaton, egerváron, körmenden, romhányban, sárbogárdon és tihanyban.

a sarki hideg légtömegek betörése - a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint - kerekén két hónappal zökkenőten vissza a hőmérsékleti szintet. míg ugyanis szombaton a június 26-nak megfelelő hőmérsékleti átlag alakult ki, a szerdai csak az áprilisi végi normáknak felelt meg. a nappali hőmérséklet a keddi 16-19 fokos maximumról helyenként 10 fok alá csökkent. a kora délutáni órákban a balaton parti állomások 13 fokot mértek, pápáról ugyanekkor 11, a kékesről csupán 7 fokot jelentettek. szerdán legmélegebb volt debrecen környékén, ahol még 17 fokig emelkedett a hőmérő higanya. a szerdára virradó éjszaka az ország több vidékén erősen lehült a levegő, s a hajnali órákban eger határában volt gyenge talajmenti fagy.

a következő napokra, illetve éjszakákra várható hőmérsékleti viszonyokról szólva a meteorológusok elmondották, hogy a szokásosnál valószínűleg enyhébbek lesznek a fagyosszentek. ez elsősorban annak köszönhető, hogy a talaj aránylag vastag rétegei melegek fel az utóbbi hónapokban, ezenkívül a lehülést megelőző csapadékos időszak ugyancsak rengeteg hőtartalékot jelent. a csütörtökre virradó éjszaka előreláthatólag az ország több vidékén lesznek gyenge talajmenti fagyok. az előrejelzés szerint a két-három méteres magasságban plusz 3- plusz 7 fokot várhatunk, csütörtökön a nappali hőmérséklet általában 14-18 fokig emelkedik. egyelőre a szél élénk marad, és a gyakori felhősödés is gátolja a nagyobb mértékű lehülést. a következő éjszakákon - ha a szél eláll és az égbolt kitisztul - kissé erősödik a fagyveszély, remélhető azonban, hogy mínusz 2 - mínusz 3 foknál erősebb talajmenti fagyok csak az ugynevezett fagyzugokban lesznek. /mti/

17,04 17,10

- 40 -

bb. 59. kiskunfélegyházán ülésezett a bács megyei képviselő-csoport

i vid gg/gy/fm

1961. május 10.

szerdán kiskunfélegyházán a városi tanács épületében tartotta ülését az országgyűlési képviselők bács megyei csoportja. a tanácskozáson résztvettek a városi párt- és tanácsvezetők. erdélyi ignác, a megyei pártbizottság igazgatója osztályvezetője ismertette a megye iparának helyzetét.

a beszámolót követően nyers rezső pénzügyminiszter, papp ferenc, a fajszi vörös csillag termelőszövetkezet elnöke, erdősi ferenc, a magyar tudományos akadémia főtitkára, pankovics józsefné, a megyei nőtanács titkára, dr. dobos ferenc, a városi tanács vb. elnöke, hegedüs ferenc, a városi pártbizottság titkára és kalcsai sándor, a bányászati berendezések gyárának igazgatója szólalt fel. a képviselők többek között elhatározták, hogy szorgalmazzák majd a mezőgazdasági termelésen alapuló iparágak, főleg az élelmiszeripar fejlesztését a megyében.

az ülés után a megye képviselői ellátogattak a bányászati berendezések gyárába. megtekintették az üzemrészlegeket, a gyár legújabb készítményeit.

/mti/

.-.

bb. 60. bokrétaünnepség a debreceni egyetemi diákszállónál

vid te/gy/li

1961. május 10.

a debreceni nagyerdőben, közvetlenül a kossuth lajos tudományegyetem épülete mellett az elmúlt év szeptemberében kezdték építeni debrecen legkorszerűbb, háromemeletes, háromszáz személyes, korszerű egyetemi diákszállóját. a hajdubihar megyei állami építőipari vállalat dolgozói az évvégi határidő helyett a szállót május 1-re, a menzát pedig május 10-re tető alá hozták. az építőmunkások így szerdán megtarthatták a bokrétaünnepséget, amelyen a munkásokat az egyetem tanácsa, az egyetemi kiszervezet küldöttei köszöntötték.

/mti/

.-.

17,10 17,15

- 41 -

bb. 61. szerdán délután folytatódott a vita a nemzetközi szövetség 3. konferenciáján a közlekedési szakszervezetek legfontosabb problémáiról

t hbj/tm/gy/vg

1961. május 10.

a közlekedési kikötői és halászáti dolgozók szakszervezetének nemzetközi szövetsége a 3. - budapesti - konferenciáján szerdán délután a felszólalók tovább vizsgálták, hogyan fejlődött és fejlődik a szocialista országokban a közlekedés és a közlekedési dolgozók élete- és munkakörülménye. a tőkés országokból érkezett több küldött hangsúlyozta, hogy példaképeknek tekintik a szocialista országok közlekedésének fejlődését, a szakszervezetek munkáját. több felszólaló részletesen vizsgálta, hogyan küzdenek a közlekedési dolgozók a tőkés országokban a megélhetésért, a munkanélküliség ellen, mások arról szóltak, hogyan alakul a közlekedési eszközök fejlődése, az automatizálás. különösen érdekes volt charles massablaux, a francia vasutas szakszervezet főtitkárhelyettesének néhány megállapítása. a tőkés országokban, - mondotta - az államosítás általában a dolgozókat sújtja. a tőkés országokban ugyanis csak abban az esetben engedik meg az államosítást, amikor nekik már nem érdemes fenntartani az üzemét. a felújítás tervét tehát az adófizetőknek kell viselniük, zömmel a munkásosztálynak. a tőkés államokban az államosított üzemekben maga az állam apparátusával jobban el tudja nyomni a dolgozókat.

beszélt arról is, hogy a tőkés országokban a szakszervezetek nem az automatizálásnak és a technikai fejlődésnek az ellenségei, hanem annak káros következményei, - mint például a munkanélküliség - ellen küzdenek. el kell érni - például a munkaidő csökkentésével -, hogy az automatizálás ne járjon munkanélküliséggel.

a rhodéziai küldött részletesen beszámolt a faji megkülönböztetés mértékéről. míg a fehér munkásnak a fizetése havonta 125 font, a néger munkásé havi 4 font. az utóbbi idők bérharcának néhol, - például az autóbusszvezetőknél - mutatkozik némi eredménye. az elnyomásra, a faji megkülönböztetésre jellemző az is, hogy mozdonyon néger még csak fűtőként sem dolgozhat.

a 3. konferencia csütörtökön folytatja munkáját.

/mti/

..

17,20 17.30

- 42 -

bb. 64. az új, nagyteljesítményű szénbányászati technológiával ismerkedtek meg a komárom megyei országgyűlési képviselők

vid/fm/rj fm

1961. május 10.

az országgyűlési képviselők komárom megyei csoportja szerdán ülést tartott tatabányán, a technika házában. részt vett a tanácskozáson nemeslaki tivadar, az mszmp komárom megyei bizottságának első titkára, haracska imre, nehézipari miniszterhelyettes és kroszner lászló, a megyei tanács vb. elnöke. gál istván, a tatabányai szénbányászati tröszt igazgatója tájékoztatta a képviselőket a tatabányai bányamérnököknek arról a jelentős új technológiai eljárásáról, amellyel valósággal forradalmasítják a szénmedence régi fejtési módszerét. elmondotta, hogy hat-nyolc esztendő után most megtalálták, hogyan növelhetik ugrásszerűen a termelékenységet. sikerült olyan, viszonylag olcsón előállítható rakodógépet szerkeszteniük, amely nagyon jó segítőtársa a bányászoknak. az új gépek eredményes alkalmazásához már több bányában megváltoztatták a több mint ötven éve uralkodó fejtési módokat. ezekben a bányarészekben - bár még a munka kezdetén vannak - máris két-háromszorosára emelkedett a bányászok teljesítménye. néhány év múlva pedig - mondotta gál istván - amikor a bányák többségében az újszerű fejtési technológiával dolgoznak, olyan eredményeket érnek majd el a termelékenységekben, amilyenre korábban nem is gondolhattak. pedig ma sokkal nehezebb körülmények között dolgoznak, hisz a könnyen hozzáférhető vastag széntelepeket már régen lefejtették.

a tájékoztató után a képviselők kérdéseket tettek fel. többen felvetették, hogy a meggyorsult fejtési sebességnek megfelelő ütemben készítik-e elő az új munkahelyeket? gál istván válaszában elmondotta: azonkívül, hogy cseh-német- és szovjet gépekkel gyorsítják a feltárásokat, megfelelő kísérletek folynak korszerűbb, gyorsabb feltárási technológia kidolgozására is. a képviselők javasolták, hogy az új tatabányai fejtési módot más, erre alkalmas szénmedencékben is terjesszék el. haracska imre miniszterhelyettes tájékoztatta a tanácskozás résztvevőit, hogy a tatabányaiak által szerkesztett gépből az év végéig már 130-at alkalmaznak az ország különböző bányavidékein.

az ülés után a képviselők leszálltak a tizenegyes aknába, ahol megnézték az újszerű fejtési módot és elbeszélgettek a bányászokkal./mti/

..

17,40
~~18.00~~

- 43 -

bb. 62. csehszlovák felszabadulási emlékkiállítás szolnokon

vid/fm/rj fm

1961. május 10.

a csehszlovák szocialista köztársaság felszabadulásának 16. évfordulója alkalmából szerdán szolnokon kiállítás nyílt. rostislav balastik ezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének katonai attaséja mondott megnyitó beszédet, a tablók csehszlovákia iparának és mezőgazdaságának 16 éves fejlődését és a csehszlovák népművészet alkotásait mutatják be. /mti/

--

bb. 63. felújítják a két legnagyobb lenfonó gépeit - országos lenipari ankétot tartottak komáromban

vid/te/rj ki

1961. május 10.

a könnyűipari minisztérium len-kenderipari igazgatósága és a textilipari műszaki tudományos egyesület országos lenipari ankétot rendezett szerdán a komáromi lenfonógyárban. az ankétot komor lászló az iparigazgatóság rostipari csoportvezetője és beck tamás, a műszaki osztály helyettes vezetője, a lenrost kikészítéssel, illetve fonásának időszerű kérdéseiről tájékoztatta az ankét résztvevőit. elmondották, hogy fonódánkban jóllehet az utóbbi években a hasznos kezdeményezések megvalósításával, a kutatómunka fejlődésével sokkal termelékenyebben, gazdaságosabban dolgoznak, s javult a minőség, az áruk választéka - sok feladat vár még megoldásra. az ankéton legtöbb szó esett a gazdaságosságról. hazai lenfonódánk ugyanis világviszonylatban, de a magyarországi pamutfonókkal összehasonlítva is, nagyon magas önköltséggel dolgoznak. ezen lényegesen változtat a két legnagyobb hazai lenfonóban a budapesti és a komáromi gyárban tervezett nagy gépi rekonstrukció, amelynek során harmincmillió forint értékű szovjet gépeket helyeznek üzembe. ahhoz azonban, hogy ez a nagy beruházás meg hozza az eredményt, fontos feladatként jelölték meg az ankéton, hogy a szakemberek minél gyorsabban elsajátítsák a korszerű automatizált gépek kezelését. az elfogadott határozati javaslat másik fontos pontja azt írja elő, hogy az új gépek üzembehelyezésével egyidejűleg az egész iparágban az eddiginél korszerűbb technológiai eljárásokat kell alkalmazni. a távlati feladatok között fontos helyet foglal el a kenderiparban jól bevált tapasztalatok alapján létesülő lenpozdorja butorlap gyártó üzemek létesítése. az elsőt már jövőre üzembe akarják helyezni a komáromi gyárban. az új létesítmény 16 százalékkal csökkentheti majd az üzem önköltségét, ugyanakkor a tervezett évi négyezer köbméter pozdorjalap 260 000 dollár megtakarítást jelent a népgazdaságnak. /mti/

--

- 44 -

17,47

18.00

bb. 65. megnyílt a második nemzetközi pénzügyi amatőr fényképkiállítás

i/fe/rj sr

1961. május 10.

a magyar fotóművészek szövetségének védnöksége alatt szerdán megnyílt a magyar nemzeti bank dísztermében a második nemzetközi pénzügyi amatőr fényképkiállítás, amelyre 130 amatortól több mint 400 kép érkezett be, ebből 273 külföldről, a kínai népköztársaság, csehszlovákia, lengyelország, a német demokratikus köztársaság, románia, és jugoszlávia, pénzügyeinek fotóamatőrjeitől.

a zsüri a kiállított fényképek közül aranyéremmel fűntette ki: dr. jansik vladimirt /csehszlovákia/; ezüst érmet kaptak: jaroslav parizek /csehszlovákia/ és permay zoltán /magyarország/, a három bronzérem nyertesei: wang chih-min /kína/, róth gabriella /románia/ és j. masicki /lengyelország/. öten kaptak tiszteletdíjat: selmeczi jenő és császár istván /magyarország/, sobera justin /lengyelország/, lin li-chang /kína/ és hans schmidt /ndk/.

a pénzügyi titkárság vándorszerlegét a magyar nemzeti bank fotóköre nyerte el a beküldött kollekciójáért. /mti/

--

bb.

bb. 66. időjárásjelentés

rj/li

1961. május 10.

a meteorológiai intézet jelenti május 10-én, szerdán 18 órakor:

szeles, hűvös idő

várható időjárás csütörtök estig: további felhőátvonulások, néhány helyen fűtőesővel. élénk, időnként erős északi, északkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 14-17 fok között.

távolabbi kilátások: pénteken és szombaton hajnalban gyenge talajmenti fagyok. /mti/

--

18,15

18,25

- 45 -

bb. 67. milyen lesz a jövő budapestje? - tervek negyedmillió lakás építésére - hét fürdőközpont - gyorsvasut, gyorsforgalmi utvonal - a fővárosi tanács vezetőinek és a budapesti kisz-fiatalok képviselőinek tanácskozása

t zs/zs/gy/sr

1961. május 10.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának vezetői és a budapesti kommunista fiatalok képviselői szerdán délután az újvárosi háza nagytermében értekezleten vitatták meg, hogyan segíthetik a fővárosi fiatalok budapest távlati fejlesztési tervének végrehajtását, a következő évek nagyarányú építési programjának megvalósítását.

a tanácskozáson - amelyen részt vett veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, bartos istván, vb. elnökhelyettes és fajkos aladárné vb. titkár - micsey jános, a tanács városrendezési és építészeti osztályának helyettes vezetője ismertette a távlati terveket.

mint mondotta, a tervek összeállítását alapos, széleskörű vizsgálódás, felmérés előzte meg. a szakemberek gondosan számbavették budapest adottságait, fejlődési lehetőségeit. megállapították például, hogy a főváros igazgatási határait a jövőben nem célszerű kiterjeszteni, s a jelenleg beépített területek nagyságát sem helyes jelentősen növelni. a 15 éves tervben előirányzott 250 000 lakás azonban az egészségügyi és egyéb előírások sérelme nélkül megépíthető. az új otthonokat elsősorban a közigazgatási területen belül, az üres, kozmivestített telkeken, a nem rendeltetésszerűen használt területeken építik fel. modern, szép új házakat építenek a legelavultabb városrészekben. a jelenlegi egészségtelen, szanálásra, érett, lakások helyén is. a belső városrészben lakásépítésre alkalmas területek vannak például a lágymányoson, az árpád hid pesti hídfőjénél, s sok beépíthető üres telek van zuglóban és kelenföldön is. szanálásokat elsősorban a vizivárosban, óbudán, majd a későbbiekben a 7., a 8. és a 9. kerületben terveznek.

a távlati tervek egyik érdekessége, hogy újabb ipari területeket nem alakítanak ki, s a levegő szennyeződésének csökkentése érdekében ugynevezett zöld gyűrűvel veszik körül budapestet. jelenleg egy lakosra átlag 29.5 négyzetméter zöldterület jut - a pestiek azonban hátrányban vannak a budaiakkal szemben, mert míg budán 65, addig pesten mindössze 2.4 négyzetméter park, liget, stb. jut egy-egy lakosra. az előirányzatok szerint a mostaninál jóval több pihenési, üdülési lehetőséget biztosítanak: 5 100 hektár új erdőt telepítenek - főként a budai hegyekben - a fürdők környékén, így a gellért, az imre, a rudas, a lukács, a császár, a margitszigeti strandok és a dagály körül pedig ugynevezett fürdő-parkokat létesítenek.

/folyt. köv./

19,40

20,00

- 46 -

bb. 67. / milyen lesz..... folyt./ gy

kulturáltabbá teszik, kiépítik többek között a római partot - itt a társadalmi munkákat hamarosan megkezdik - zugligetet, hűvös-völgyet, a szabadság hegyet, a jános hegyet, a csucs hegyet és a hárma határ hegyet.

rendezik a dunapartot is, s a régi szállodák helyén korszerű, világvárosi jellegű szállodasort építenek. érdekes elképzeléseket valósítanak meg budapest közlekedésének javítására. a jelenlegi főutvonal hálózat rendszerét megtartják, a pályaudvarok is mostani helyükön maradnak, a forgalmat lassító sorompós vasuti kereszteződéseket azonban - jelenleg 101 ilyen van - fokozatosan megszüntetik. a közlekedést a illamosokon és autóbuszokon kívül gyorsvasutakon kívánják lebonyolítani. a kelet-nyugati gyorsvasutakon kívül észak-déli irányú vonalat is építenek, amelynek részben föld feletti, részben föld alatti, főleg burkolat alatti szakaszai lesznek. a hungária körút nyomvonalán új gyorsforgalmi utvonalat építenek, s a járműforgalom várható növekedése miatt sok utvonalon a többszintes közlekedést valósítják meg.

a távlati tervek ismertetése után a fiatalok számoltak be arról, milyen társadalmi munkaakkciókkal segítik a tanácsot. a budapesti kisz-bizottság például az idén csaknem kétfélmillió társadalmi munkaóra teljesítésére szervezi az iskolák, üzemek ifjúságát. értékes támogatást adnak többek között a lágymányosi vásárváros, a fehérvári uti sporttelep építéséhez, a vár helyreállításához és a fiastyuk utcai lakótelep környékének parkosításához. a kerületi és üzemi kisz-szervezetek ezenkívül kisebb, helyi feladatok megoldására szintén több mint egymillió társadalmi munkaórát ajánlottak fel.

a tanácskozáson felszólalt veres józsef, a fővárosi tanács vb. elnöke is. arra kérte budapest kommunista fiataljait, hogy a következő hónapokban, években segítsék e nagyszabású városfejlesztési feladatok megoldását, vállaljanak részt vagyonának védelméből, óvják a város új lakótelepeit, parkjait. jelentős támogatást adhatnak a kisz-fiataljai a lakóházak belső tisztaságának megteremtéséhez és a városfejlesztés számos egyéb feladatának megoldásához.

a tanácskozás nagy richárdnak, a budapesti kisz bizottság első titkárnak zárszavával ért véget.

/mti/

19,50

20,05

- 47 -

bb. 68. brazil filmbemutató

t/bsc/rj li

1 1961. május 10.

a hazánkban tartózkodó brazil küldöttség tiszteletére a kulturális kapcsolatok intézete és budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának népművelési osztálya szerdán este ünnepi filmbemutatót rendezett a puskin filmszínházban.

az esten az orfeo negro című, az 1959. évi cannesi filmfesztiválon kitüntetett brazil - francia koprodukciós filmet vetítették.

a filmbemutatón megjelent szakasits árpád, az elnöki tanács tagja, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke, bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, osztrovszki györgy, az országos tervehivatal elnökhelyettese, sulyok béla, a magyar nemzeti bank elnöke, a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium a művelődésügyi minisztérium, a fővárosi tanács több vezető munkatársa, és a filmművészeti élet képviselői. ott voltak a brazil küldöttség tagjai.

a film bemutatása előtt gertler viktor kossuth-díjas filmrendező és guilherme figueiredo író, a brazil küldöttség kulturális bizottságának vezetője beszédet mondott, amelyben méltatta a magyar-brazil kulturális kapcsolatokat. /mti/

..-

bb. 69. német-magyar barátsági est szentgotthárdon

vid/fm/rj fm

1961. május 10.

a hazafias népfront szentgotthárdi járási bizottsága szerdán szentgotthárdon német-magyar barátsági estet rendezett. az esten az ndk budapesti kulturális és tájékoztatási irodájának képviselője tartott előadást, majd német vendégművészek adtak műsort. /mti/

..-

- v é g e -

- 48 -

21,55

22'15

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
mti bel földi hírek
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1961. május 11.

bb. 1. különleges rajzolatú színes üvegablak - többszínű vakolat mozaikszemcsés mintákkal - újszerű épületdíszítési megoldások az ipari vásáron

i sb/tm/gy/vg

1961. május 11.

az ipari vásár em-pavilonjában az idén ötször akkora helyet kapott a budapesti szakipari vállalat, mint korábban, hogy bemutatassa az érdekes, újszerű épület- és lakásdíszítési megoldásokat.

a kivitelezésben és mintájában is egy emeletmagas színes üvegablak a legfeltűnőbb. fémlemezrel és mintegy tízféle színű, s különböző anyagu üveggel az absztrakt képzőművészeti stílus formáihoz hasonlóan „rajzolták ki”, három ember alakját. ez a középkori templomokon megszokott színes ólomüveg-ablaknak rendkívül modern változata, s így az elfelejtett régi díszítés forma az új megoldásban már ismét alkalmas a korszerű szerkezetű középületek, művelődési házak, iskolák, kórházak szépítésére. az újszerű színes ablakon az üvegdarabokat nem ólomba, hanem fémkerebbe foglalták és a régi fajta kőrácsokat is fémlemezrel helyettesítették. kiállítanak egy kisebb, ember magasságú színes ablakot is, amelynél még a régi ólomkeretet használták, s a táncoló párt ábrázoló alakok képszerűbb hatást keltenek, mint a nagy ablak rajzolatai.

a nagy falfelületek díszítésének új változata, hogy két módszer összevonásával, a többrétegű színes vakolatból és az apró szemcséjű kőanyag mozaikszemcsékből készítenek iparművészeti alkotást. az em-pavilon falán 12 négyzetméteres művet mutatnak be, amelyen mozaikból rakták ki a vállalat munkáját jelképező festő, burkoló és szigetelő munkás alakját, s a képet a színes vakolatból kialakított szürke és vörös foltokkal keretezték. különleges mintákat állítanak ki a díszítő festészet és az aranyozás hagyományos technikai eljárásiával készült, de új formát ábrázoló alkotásokból is, amelyek sokféle változattal segítik a tervezőket az épületek korszerű díszítésében. /mti/

..-

bb. 2. pénteken szerencsen sorsolják a Lottót

i kf/kf/gy/vg

1961. május 11.

a Lottó 19. játékheti nyerőszámainak húzását május 12-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel szerencsen, a csokoládégyár művelődési házában tartja a sportfogadási és Lottó igazgatóság. /mti/

..-

21,14

22.30

- 1 -